

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI ZADAŃ PSSE W RACIBORZU ZA ROK 2024

**Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego
powiatu raciborskiego za 2024 rok**

**Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny
w Raciborzu
Karina Talabska**
(dokument podpisany elektronicznie)

Racibórz, dnia 28.01.2025 r.

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Raciborzu

Tel. 32 459 41 32
Faks 32 459 41 31

ul. Batorego 8
47-400 Racibórz

<https://www.gov.pl/web/psse-raciborz>
psse.raciborz@sanepid.gov.pl

SPIS TREŚCI

WSTĘP	5
I.EPIDEMIOLOGIA	6
I.1. Nadzór epidemiologiczny nad chorobami zakaźnymi	6
I.2. Sytuacja epidemiologiczna wybranych chorób zakaźnych	12
I.2.1 Wirusy układu oddechowego	12
I.2.2. Zatrucia i zakażenia pokarmowe	13
I.2.3. Wybrane choroby zakaźne wieku dziecięcego objęte programem obowiązkowych szczepień ochronnych: oспа wietrzna, świnka, różyczka, krztusiec, odra	14
I.2.4. Gruźlica	15
I.3. Nadzór nad przeprowadzaniem szczepień ochronnych	16
I.4. Nadzór nad higieną lecznictwa w placówkach udzielających świadczeń zdrowotnych	17
I.4.1 Nadzór nad stacjonarnymi placówkami leczniczymi	18
I.4.2. Działalność Komitetów i Zespołów Kontroli Zakażeń Szpitalnych	18
I.4.3. Nadzór nad placówkami lecznictwa otwartego oraz prywatnymi gabinetami	19
II.HIGIENA KOMUNALNA I ŚRODOWISKA	20
II.1. Jakość zdrowotna wody do spożycia	20
II.2. Jakość zdrowotna wody ciepłej	26
II.3. Jakość zdrowotna wody do kąpieli i rekreacji	26
II.4. Obiekty użyteczności publicznej	28
II.4.1. Ustępy publiczne i ogólnodostępne	28
II.4.2. Baseny kąpielowe	28
II.4.3. Domy Pomocy Społecznej i inne placówki zapewniające całodobową opiekę osobom starszym lub przewlekłe chorym	29
II.4.4. Noclegownie i domy dla bezdomnych.	29
II.4.5. Hotele, motele, pensjonaty kempingi, domy wycieczkowe, schroniska, pola biwakowe, inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie	29
II.4.6. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej i tatuażu	30
II.4.7. Infrastruktura kolejowa i drogowa.....	30
II.4.8. Tereny rekreacyjne	31
II.4.9. Cmentarze.....	31
II.5. Interwencje	31
III.HIGIENA ŻYWNOSTI ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU	32
III.1. Zadania realizowane w 2024 r. i wyniki kontroli w obiektach nadzorowanych	32
III.2. Działania w ramach systemów wczesnego ostrzegania RASFF i RAPEX	35
III.3. Współpraca z innymi organami kontroli	35
III.4. Jakość zdrowotna środków spożywczych	37
III.5. Ocena sposobu żywienia	38

III.6. Skargi i wnioski	38
IV. HIGIENA DZIECI I MŁODZIEŻY	40
IV.1. Stan sanitarny nadzorowanych placówek nauczania i wychowania	40
IV.2. Przygotowanie szkół do nowego roku szkolnego	41
IV.3. Warunki realizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej w szkołach	41
IV.4. Dostosowanie mebli szkolnych i przedszkolnych do wzrostu uczniów i dzieci oraz ich oznakowanie	42
IV.5. Tygodniowe rozkłady zajęć lekcyjnych	43
IV.6. Przebieg wypoczynku dzieci i młodzieży	44
IV.7. Obciążenie uczniów ciężarem tornistrów/plecaków oraz zapewnienie im miejsca na pozostawienie w szkole części podręczników i przyborów szkolnych	44
IV.8. Warunki do utrzymania higieny jamy ustnej przez dzieci uczęszczające do przedszkoli	45
V. HIGIENA PRACY	46
V.1. Realizacja zadań w 2024 r.	46
V.2. Charakterystyka obszaru działania	46
V.3. Bieżący nadzór sanitarny nad zakładami pracy	47
V.4. Nadzór nad chemikaliami	48
V.5. Nadzór nad kosmetykami	49
V.6. Nadzór nad czynnikami rakotwórczymi	50
V.7. Choroby zawodowe	50
VI. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY	51
VI.1. Zadania realizowane w 2024 r.	51
VI.2. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego i plany zagospodarowania przestrzennego gmin.	51
VI.3. Rozpatrzenie wniosków dotyczących konieczności wykonania raportu o oddziaływaniu inwestycji na środowisko i jego zakresu na etapie uzyskiwania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach	52
VI.4. Uzgadnianie przedsięwzięć przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia, zwanej dalej „decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach”	53
VI.5. Uzgadnianie dokumentacji projektowej	53
VI.6. Uczestniczenie w dopuszczeniu do użytku obiektów budowlanych oraz kontroli zgodności budowlanych obiektów z wymogami higienicznymi i zdrowotnymi, określonymi w obowiązujących przepisach	54
VI.7. Współpraca z innymi organami	56
VII. OŚWIATA ZDROWOTNA I PROMOCJA ZDROWIA	58
VII.1. Programy krajowe	58
VII.1.1 „Trzymaj Formę”	58
VII.1.2 Krajowy Program Zwalczenia AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV	59
VII.1.3 „Bieg po zdrowie”	60
VII.1.4 „ARS, czyli jak dbać o miłość?”	60

VII.1.5 „Skąd się biorą produkty ekologiczne”	60
VII.2. Programy wojewódzkie	61
VII.2.1. „Czyste powietrze wokół nas”	61
VII.2.2. „Podstępne WZW”	62
VII.2.3. „Znamie! Znam je?”	62
VII.2.4. „Klub Zdrowego Przedszkolaka”	62
VII.2.5. „Smak życia, czyli debata o dopalaczach”	63
VII.2.6. „Wybierz życie – Pierwszy Krok”	64
VII.3. Interwencje nieprogramowe	64
VII.3.1. „Bezpieczne ferie 2024”	64
VII.3.2. Profilaktyka palenia tytoniu.....	65
VII.3.3. Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach, Światowy Tydzień Wiedzy o Antybiotykach	66
VII.3.4. „Bezpieczne wakacje 2024”	67
VII.3.5. „Łap słońce z głową”	68
VII.3.6. Profilaktyka uzależnień i przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu środków psychoaktywnych wśród młodzieży „Nowe narkotyki – Nowe zagrożenia”	69
VII.3.7. Profilaktyka wad postawy „Lekki tornister”	70
VII.3.8. Profilaktyka zatruc grzybami (bezpieczne grzybobranie).....	71
VII.3.8. Profilaktyka zatruc grzybami (bezpieczne grzybobranie).....	71
VII.3.9. Kampania #Safe2EatEU	72
VII.3.10. Kampania #PlantHealth4Life ph. „Dbaj o zdrowie roślin, chroń życie”	72
VII.3.11. Promocja szczepień ochronnych, w tym „Zaszczep w sobie chęć szczepienia” „Europejski tydzień szczepień”	73
VII.3.12. Działania akcyjne dot. profilaktyki używania alkoholu	73
VII.3.13. Promocja bezpłatnych szczepień przeciw HPV	74
VII.3.14. Kampania #UnitedInProtection pod hasłem „Zaszczep się: spraw, by szczepionki działały”	74
VII.3.15. Kampania „nie bądź atrakcyjny dla kleszczy”	75
VII.3.16. # Wybierz Zdrowie	75
VII.3.17. Kampania Informacyjno – edukacyjna „Mamo, Tato pamiętajcie o moich szczepieniach”	76
VII.3.18. Światowy Dzień Zdrowia.....	77
WNIOSKI	78

WSTĘP

Państwowa Inspekcja Sanitarna realizując swoje zadania działa w oparciu o zapisy Ustawy z 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, zgodnie z właściwością miejscową Państwowych Powiatowych Inspektorów Sanitarnych.

Misją państwowej inspekcji sanitarnej jest realizacja zadań z zakresu zdrowia publicznego, w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych.

Podejmowane działania służą zapewnieniu bezpieczeństwa sanitarnego na podległym terenie poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego oraz prowadzenie działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych i innych chorób powodowanych warunkami środowiska. Szczególne działania o szerokim zakresie prowadzone są w kierunku szerzenia oświaty zdrowotnej.

Niniejsze opracowanie stanowi przedstawienie wszystkich działań podjętych przez Państwową Inspekcję Sanitarną na terenie powiatu raciborskiego w 2024 r. na rzecz poprawy stanu sanitarnego i sytuacji epidemiologicznej w powiecie.

I. EPIDEMIOLOGIA

I.1. Nadzór epidemiologiczny nad chorobami zakaźnymi

W 2024 roku sekcja epidemiologii Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Raciborzu koordynowała działania związane z zapobieganiem oraz zwalczaniem chorób zakaźnych, zakażeń oraz zatruc u ludzi, prowadziła monitoring bieżącej sytuacji epidemicznej ze szczególnym uwzględnieniem chorób wysoce zakaźnych oraz szczególnie niebezpiecznych, stanowiących zagrożenie dla zdrowia publicznego, a także prowadziła statystyki oraz realizowała sprawozdawczość w tym zakresie. Zadaniem priorytetowym było prowadzenie działań w ramach światowych programów eradykacji odry, różyczki i poliomyelitis, działań w upowszechnianiu wiedzy na temat epidemiologii chorób zakaźnych w Polsce oraz realizacji Programu Szczepień Ochronnych (PSO). Poniżej w formie tabelarycznej przedstawiono dane epidemiologiczne, dotyczące występowania wybranych jednostek chorobowych na terenie powiatu raciborskiego w roku 2024 porównując je z danymi z roku 2023. Dane zostały opracowane na podstawie sprawozdań MZ-56 o zachorowaniach na choroby zakaźne, zakażeniach i zatruciach; rejestru chorych na gruźlicę oraz na podstawie przeprowadzonych dochodzeń epidemiologicznych. Zapadalności dla poszczególnych jednostek chorobowych dla obu roczników zostały obliczone na 100 tys. mieszkańców, na podstawie danych demograficznych pochodzących ze strony internetowej Głównego Urzędu Statystycznego wg stanu na 30 czerwca każdego roku. Zaprezentowane dane za rok 2024 są aktualnie weryfikowane i mogą ulec nieznacznym zmianom.

ANALIZA PORÓWNAWCZA ZACHOROWAŃ w latach 2023/2024 niektórych chorób zakaźnych na terenie powiatu raciborskiego

Nie odnotowano zachorowań na:	Jednostka chorobowa	Zapadalność na 100 000		Wzrost lub spadek zapadalności w stosunku do 2022r. w %
		2023	2024	
Błonicę, Botulizm, Czerwonkę, Ostre porażenie wiotkie u dzieci do -14 lat, Tężec	Salmonellozy – zatrucia pokarmowe	33,12	14,14	-57,31
	Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe nie określone – Ogółem	1,0	3,03	+50,75
	Biegunki i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu	87,32	79,83	-8,57
	Płonica	81,30	155,6	+91,39
	Ospa wietrzna	616,25	601,3	-24,29
	Różyczka	2,01	2,02	+4,97

	Krztusiec	1,0	45,5	+4500,0
	WZW B (ostre i przewlekłe)	0	1,01	-
	WZW C (ostre i przewlekłe)	0	6,1	-
	Świnka	2,01	3,03	+50,75
	Zakażenia jelitowe o etiologii wirusowej (ogółem)	93,34	115,20	+23,42
	Borelioza	67,25	88,93	+32,24
	Giardioza (Lamblioza)	1,0	3,03	+50,57
	Grypa wywołana zidentyfikowanym wirusem	46,17	368,9	+699,00
	Gruźlica	14,05	8,08	-42,49
	COVID-19	1088,98	546,71	-49,79
	Dur brzuszny, dur rzekomy A,B,C	1,00	-	-
	Choroba wywołana przez Streptococcus pneumoniae (inwazyjna)	12,04	10,10	-16,11
	Salmonelozy - posocznice	5,01	3,03	-39,52
	Kiła	7,03	14,14	+101,14

Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych w 2024 r. przedstawiała się w następujący sposób:

1. W 2024 r. nie odnotowano zachorowań na: błonicę, botulizm, czerwonkę, ostre porażenie wiotkie u dzieci do -14 lat, tężec.
2. Zarejestrowano wystąpienie pojedynczego przypadku Legionelozy (ostatni przypadek zarejestrowano w 2018 roku).
3. Wzrost zapadalności w odniesieniu do 2023 roku zaobserwowano w przypadku następujących chorób: inne bakteryjne zatrucia pokarmowe nie określone, płonica (szkarlatyna), różyczka, krztusiec, nagminne zapalenie przyusznicy (świnka), zakażenia jelitowe o etiologii wirusowej, borelioza, giardioza (lamblioza), grypa wywołana zidentyfikowanym wirusem i kiła.
4. Spadek zapadalności w odniesieniu do roku 2023 wystąpił w przypadku następujących chorób: zatrucia pokarmowe pałeczką salmonella, biegunki i zapalenia żołądkowo-jelitowe BNO o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu, ospa wietrzna, gruźlica, COVID-19, choroba wywołana przez Streptococcus pneumoniae (choroba inwazyjna), salmonelozy – posocznice

W roku 2024 w powiecie raciborskim najczęściej występującymi chorobami zakaźnymi (pod względem liczbowym) były zachorowania spowodowane sezonowymi wirusami układu oddechowego, do których należą grypa, RSV, COVID-19 i inne zakażenia, do których dochodzi głównie drogą kropelkowo-powietrzną.

Dostępność i możliwość zlecenia testów antygenowych w kierunku ww. jednostek chorobowych przyczyniła się do szybkiej identyfikacji wirusa i zgłaszania potwierdzonych przypadków. W porównaniu z rokiem 2023 stwierdzono dalsze wysokie wzrosty zapadalności w przypadku płonicy (+91,39%), kiły (+101,14%), boreliozy (+32,24%), zakażeń jelitowych o etiologii wirusowej (+23,42), nieznacznie wzrosła zapadalność różyczki (+4,97%). Jednak najwyższy skok zapadalności w porównaniu z rokiem poprzednim zarejestrowano w przypadku krztuśca (+4500%).

Przez ostatnie dwa lata zanotowano występowanie ciężkich zakażeń wywołanych przez pneumokoki pod postacią inwazyjnej choroby pneumokokowej. Inwazyjną chorobę pneumokokową wywołuje bakteria *Streptococcus pneumoniae* będąca przyczyną wielu zespołów klinicznych zależnie od miejsca zakażenia (np. ostre zapalenie ucha środkowego, zapalenie płuc, posocznica, zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych). Przebieg choroby jest zróżnicowany od średnio ciężkich, często nawracających zakażeń górnych dróg oddechowych do ciężkiej inwazyjnej postaci zapalenia płuc z posocznicą o powikłanym przebiegu

W pozostałych jednostkach chorobowych odnotowano spadki zapadalności szczególnie, zatruc pokarmowych pałeczką *Salmonella* (-57,31%) oraz gruźlicy (-42,49%).

Nie zarejestrowano zachorowań na odrę, chorobę meningokokową, dur brzuszny, wystąpił pojedynczy przypadek legionelozy (choroby legionistów).

ZESTAWIENIE ZACHOROWAŃ NA CHOROBY ZAKAŻNE
w latach od 2020 do 2024
na terenie powiatu raciborskiego

Lata Jednostka chorobowa		2020		2021		2022		2023		2024	
		A	B	A	B	A	B	A	B	A	B
Liczba ludności		107 926		106 970		100 402		99 635		98 954	
Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, o zakaźnym pochodzeniu (A09)	Ogółem	95	88,02	98	91,61	86	85,65	87	87,32	79	79,83
	W tym dzieci do lat 2	8	7,41	18	16,83	18	17,92	11	11,04	9	9,1
Gruźlica ogółem		9	8,34	11	10,28	12	11,95	14	14,05	8	8,08
Krzusiec		4	3,71	1	0,93	-	-	1	1,00	45	45,5
Płonica		24	22,24	20	18,70	39	38,84	81	81,3	154	155,6
Tężec		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Choroba meningokokowa		-	-	-	-	1	0,99	-	-	-	-
COVID-19		3972	3680,3	6653	6219,5	6568	6541,7	1085	1088,9	541	546,71
Ospa wietrzna		277	256,66	312	291,67	490	488,03	614	616,25	595	601,3
Odra		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Różyczka		2	1,85	-	-	1	0,99	2	2,01	2	2,02
WZW A		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
WZW B przewlekłe i BNO		2	1,85	1	0,93	2	1,99	-	-	1	1,01

Lata		2020		2021		2022		2023		2024	
		A	B	A	B	A	B	A	B	A	B
Jednostka chorobowa											
Liczba ludności		107 926		106 970		100 402		99 635		98 954	
WZW C przewlekłe		3	2,78	3	2,80	1	0,99	-	-	6	6,1
Dur brzuszny, Dur Rzekomy A,B,C		-	-	1	0,99	-	-	1	1,00	-	-
Legioneloza		-	-	-	-	-	-	-	-	1	1,01
Malaria		-	-	-	-	1	0,99	-	-	-	-
Nagminne zapalenie przyusznic(świnka)		2	1,85	-	-	3	2,98	2	2,01	3	3,03
Choroba wywołana przez Streptococcus pneumoniae (inwazyjna)		2	1,85	4	3,74	4	3,98	12	12,04	10	10,10
Grypa wywołana zidentyfikowanym wirusem		4	3,71	-	-	2	1,99	46	46,17	365	368,9
Zakażenia wirusem RSV		-	-	-	-	-	-	3	3,01	63	63,66
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe nie określone – Ogółem (A05.9)		19	17,60	-	-	4	3,98	1	1,00	3	3,03
Salmonellozy – zatrucia pokarmowe		25	23,16	28	26,18	14	13,94	33	33,12	14	14,14
Salmonellozy – posocznice								5	5,01	3	3,03
Wirusowe zakażenia jelitowe	Ogółem	101	93,58	159	148,64	276	274,89	93	93,34	114	115,20
	W tym dzieci do lat 2	29	26,87	73	68,24	79	78,68	27	27,1	28	28,3

Lata Jednostka chorobowa	2020		2021		2022		2023		2024	
	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B
Liczba ludności	107 926		106 970		100 402		99 635		98 954	
Kiła	1	0,93	-	-	5	4,98	7	7,03	14	14,14
Chlamydia	-	-	-	-	-	-	1	1,0	2	2,02
Rzeżączka	-	-	-	-	-	-	1	1,0	1	1,01
HIV	-	-	-	-	2	1,99	3	3,01	5	5,05
Róża	40	37,06	41	38,33	55	54,77	46	46,17	63	63,7
Lamblioza	2	1,85	-	-	3	2,98	1	1,00	3	3,03
Pokąsania przez zwierzęta(szcz.)	2	1,85	7	6,74	13	12,94	37	37,14	38	38,40
Borelioza z Lyme	68	63,01	68	63,57	59	58,76	67	67,25	88	88,93

A- Liczba zachorowań

B- Wskaźnik zapadalności na 100 tys. ludności

W roku 2024 odnotowano dalszy wzrost zachorowań na choroby przenoszone drogą płciową, liczba przypadków zakażenia kiłą we wszystkich stadiach wzrosła o ponad 100%. I choć wiele osób może uważać, że zachorowania dotyczą jedynie dorosłych, zagrożone są także dzieci. Mogą się one nabawić kiły w okresie ciąży lub porodu. Powyższe statystyki to znak, że choroby weneryczne stanowią poważny, a nawet coraz większy problem zdrowotny i wymagają bardziej kompleksowych działań zaradczych.

I.2. Sytuacja epidemiologiczna wybranych chorób zakaźnych

I.2.1. Wirusy układu oddechowego

COVID 19

Na terenie powiatu raciborskiego w roku 2024 zgłoszono 541 przypadków zachorowań na COVID -19, z czego 35 osób wymagało hospitalizacji. Z powodu ciężkiego przebiegu choroby zmarło 2 mieszkańców powiatu (w roku 2023 zmarło - 5 osób). Koronawirus cały czas mutuje, w efekcie powstaje bardzo wiele wariantów. Większość z nich ginie, jednak część potrafi zdominować swoje środowisko. W dalszym ciągu dominującym wariantem w Polsce w roku 2024 był superwariant Omikron, charakteryzujący się wyższą zakaźnością, ale wywołujący chorobę o łagodniejszym przebiegu klinicznym.

Podwarianty Omikrona, takie jak JN.1, Pirola, Kraken, i wariant KP występowały w pierwszej połowie 2024 roku. Zmagający się z tymi wariantami najczęściej doświadczali następujących objawów: gorączka, dreszcze, ból gardła i głowy, ból mięśni, zmęczenie, katar. Rzadziej, ale również obserwowane objawy, to: brak apetytu, biegunka i wymioty, duszności. Ciekawym aspektem nowych podwariantów był również powrót pewnych dolegliwości znanych z wcześniejszych infekcji, takich jak utrata węchu i smaku. W drugiej połowie roku 2024 dominował podwariant o nazwie FLiRT

Do nowych objawów koronawirusa można było zaliczyć katar, często w towarzystwie zapalenia zatok. Zdecydowanie częściej, w porównaniu do poprzednich wersji koronawirusa, występowały również dolegliwości ze strony układu pokarmowego, takie jak biegunki, nudności czy wymioty. Niemniej jednak, nowy wariant koronawirusa nadal stanowi poważne zagrożenie, szczególnie dla pacjentów z grupy wysokiego ryzyka. Obecnie w Polsce dostępne są szczepionki (Spikevax, Comirnaty), które realizowane są w ramach pakietu szczepień przypominających i skierowane są przeciwko oryginalnemu wariantowi Omikron oraz jego podwariantom BA.4, BA.5, BA.1.

W roku 2024 wprowadzono do Systemu Ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej (SEPIS) 3 ogniska epidemiczne, zgłoszone przez oddziały Szpitala Rejonowego w Raciborzu, których czynnikiem epidemiologicznym był wirus SARS-CoV-2.

Grypa i RSV

Grypa i RSV to dwie powszechne choroby wirusowe, które mają znaczący wpływ na zdrowie publiczne, szczególnie w okresie jesienno-zimowym. W roku 2024 zarejestrowano znaczący wzrost zgłaszanych przypadków grypy i zakażeń wirusem RSV potwierdzonych wynikiem szybkiego testu antygenowego.

W powiecie raciborskim zgłoszono 365 przypadków grypy (w 9 przypadkach wymagających hospitalizacji) oraz 63 przypadki RSV z czego 44 przypadki dotyczyły dzieci (w 46 przypadkach wymagających hospitalizacji w tym 41 hospitalizacji dotyczyło dzieci) Zarówno grypa jak i RSV są niebezpieczne dla kilku grup populacji a szczególnie: niemowląt i małych dzieci tych poniżej 1 roku życia, dzieci przedwcześnie urodzonych, które mają niedojrzały układ oddechowy, kobiet w ciąży oraz osób starszych z chorobami przewlekłymi.

I.2.2. Zatrucia i zakażenia pokarmowe

W roku 2024 przeprowadzono 107 wywiadów epidemiologicznych związanych z opracowaniem przypadków zgłoszonych przez placówki opieki medycznej jako podejrzenia bądź potwierdzenia chorób zakaźnych przewodu pokarmowego.

W porównaniu do roku 2023 – liczba zachorowań z uwzględnieniem czynnika etiologicznego przedstawiała się następująco:

Nazwa choroby		Liczba zachorowań	
		2023	2024
Salmonellozy	Zatrucia pokarmowe	33	14
	Posocznice	5	3
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe	Ogółem	38	28
	Wywołane przez <i>E. coli</i>	2	2
	Wywołane przez <i>Clostridioides difficile</i>	34	25
	Inne określone	0	0
	Nieokreślone	2	1
Biegunka i zapalenie żołądkowo- jelitowe		87	79
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe o nieokreślonej etiologii		1	3
Wirusowe zakażenia jelitowe	Ogółem	93	114
	W tym dzieci do lat 2	27	28

Jak wynika z powyższego zestawienia – w roku 2024 znacznie zmniejszyła się ilość zgłaszanych salmoneloz zarówno jako zatrucia pokarmowe (postać żołądkowo-jelitowa) jak również posocznice salmonelozowe (postać septyczna) oraz bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez beztlenową bakterię *Clostridioides difficile*. Mimo spadku zapadalności (-39,52%) w porównaniu z 2023 r posocznica salmonelozowa, znana również pod nazwą sepsa, jest stanem zagrażającym życiu wynikającym z uszkodzenia tkanek i narządów, do którego doszło na skutek zakażenia. Choroba może prowadzić do poważnych problemów zdrowotnych, zwłaszcza u osób starszych, dzieci oraz osób z osłabionym układem odpornościowym, dlatego też każdy zgłoszony przypadek wymaga dokładnie przeprowadzonego dochodzenia epidemiologicznego. W roku 2024 zwiększyła się liczba zakażeń jelitowych o etiologii wirusowej (+23,42), analizując zapadalność ww. jednostki chorobowej u dzieci do lat 2 stwierdza się nieznaczny wzrost zapadalności w odniesieniu do roku 2023 (8,4%), największy szczyt zachorowań występuje do 1 r.ż. Jedyną skuteczną metodą zmniejszającą zachorowalność i hospitalizacje z powodu wirusowego zapalenia jelit wśród dzieci są szczepienia ochronne. Rolą szczepień jest ochrona przed ciężką biegunką wymagającą hospitalizacji. Podobnie jak w latach ubiegłych, zdecydowaną większość przypadków potwierdzonych laboratoryjnie stanowiły przypadki hospitalizowane w Oddziale

Pediatrycznym, Oddziale Wewnętrznym, Oddziale Obserwacyjno-Zakaźnym Szpitala Rejonowego w Raciborzu, zgłaszane również przez ościenne szpitale. Pozostałe zachorowania zgłaszano przede wszystkim z placówek POZ na podstawie objawów klinicznych i z powodu braku diagnostyki laboratoryjnej zakwalifikowano jako zakażenia wirusowe jelit nie określone.

I.2.3. Wybrane choroby zakaźne wieku dziecięcego objęte programem obowiązkowych szczepień ochronnych: ospa wietrzna, świnka, różyczka, krztusiec, odra

W porównaniu do roku 2023 pod względem liczbowym sytuacja przedstawiała się następująco:

Jednostka chorobowa	2023	2024
Nagminne zapalenie przyusznic (świnka)	2	3
Różyczka	2	2
Krztusiec	1	45
Odra	0	0

W roku 2024 zarejestrowano pojedyncze przypadki zachorowań na różyczkę, świnkę, nie odnotowano zachorowań na odrę.

W przypadku świnki oraz różyczki od kilku lat zaobserwowano stabilną niską ilość zachorowań. Związane jest to z systematycznym wszczepianiem dzieci na ww. choroby zakaźne w ramach Programu Szczepień Ochronnych. Zgodnie z PSO, szczepieniami obowiązkowymi przeciwko odrze, śwince i różyczce objęte są dzieci i młodzież w 2 roku życia (13-15 miesięcy) oraz dawce przypominającej w 6 roku życia.

W powiecie raciborskim wszczepialność dzieci podlegających uodpornieniu na odrę, świnkę i różyczkę w roku 2024 utrzymuje się na wysokim poziomie 96,53%.

Od stycznia do końca grudnia 2024 r zarejestrowano w powiecie raciborskim 45 przypadków krztuśca - rok wcześniej odnotowano pojedynczy przypadek. Krztusiec (inaczej koklusz) jest ostrą chorobą zakaźną wywoływaną przez bakterie, tzw. pałeczki krztuśca. Charakteryzuje się uporczywym kaszlem. Może mieć ciężki przebieg i w skrajnych przypadkach prowadzić do śmierci. Krztusiec jest szczególnie groźny dla niemowląt (poniżej 6 miesiąca życia), które nie nabyły jeszcze odporności w wyniku swoich szczepień oraz osób starszych (powyżej 65 roku życia). Przebycie krztuśca lub poddanie się szczepieniom w dzieciństwie i okresie nastoletnim nie zapewnia dożywotniej odporności na tę chorobę. Z tego powodu konieczne jest regularne przyjmowanie dawek przypominających szczepionki, również w wieku dorosłym.

Liczba zachorowań na ospę wietrzną w latach 2021 – 2024 przedstawia się następująco:

Jednostka chorobowa	2021	2022	2023	2024
Ospa wietrzna	312	490	614	595

W 2024 r. zarejestrowano 595 przypadków ospy wietrznej, spadek zapadalności w porównaniu z rokiem 2023 o 24,29%.

Ospa jest jedną z najbardziej zaraźliwych chorób zakaźnych. Wirus ospy wietrznej przenosi się drogą oddechową – przez kontakt z zakażoną wydzieliną z dróg oddechowych – lub poprzez bezpośredni kontakt z płynem z pęcherzyków skórnych, lub aerozolem powstałym z płynu z pęcherzyków. Chory na ospę wietrzną zakaża osoby z otoczenia od 48 godzin przed wystąpieniem pęcherzyków skórnych, aż do momentu ich przyschnięcia (pokrycia strupem), przeciwnie noworodki i niemowlęta z zespołem ospy wietrznej wrodzonej one nie zakażają osób z kontaktu.

Ospa wietrzna to poważna choroba wirusowa, której nie można lekceważyć. Choć najczęściej kojarzona jest z wysypką, jej powikłania mogą być bardzo groźne. Profilaktyka - szczepienia, diagnostyka i odpowiednie leczenie są kluczowe dla minimalizowania ryzyka związanego z tą chorobą.

I.2.4. Gruźlica

W Polsce od kilkunastu lat sukcesywnie spada liczba zachorowań na gruźlicę. W powiecie raciborskim po wzroście w latach 2014, 2017-2018 od 2019 r. liczba zachorowań utrzymuje się na stałym poziomie

Rok	Liczba zachorowań
2012	13
2013	14
2014	30
2015	13
2016	12
2017	21
2018	26
2019	11
2020	9
2021	11
2022	12
2023	14
2024	8

Rejestrację przypadków prowadzono w oparciu o zgłoszenia podejrzeń oraz kliniczne i laboratoryjne potwierdzenia przez specjalistyczne placówki służby zdrowia tj. szpitale i poradnie chorób płuc i gruźlicy. W roku 2024 – 7 przypadków dotyczyło gruźlicy układu oddechowego, w 1 przypadku stwierdzono gruźlicę pozapłacaną (kości i stawów).

Średnia wieku chorych z potwierdzoną gruźlicą układu oddechowego w roku 2024 wynosiła 65,3 lat (dla porównania w roku 2023 średnia wieku wynosiła 54,5 lat). Zachorowały osoby dorosłe: najstarsza osoba miała 82 lat, najmłodsza 51 lat.

Nie stwierdzono zachorowań wśród dzieci i młodzieży do lat 19. W 3 przypadkach zachorowania dotyczyły mężczyzn, w 5 kobiet. Nie stwierdzono zgonów z powodu gruźlicy. Analizując aktywność zawodową: 3 przypadki to osoby bezrobotne, 5 przypadków to emeryci.

Sytuację epidemiologiczną pozostałych chorób zakaźnych można uznać za stabilną, ponieważ występowały w pojedynczych przypadkach lub stwierdzono niewielki wzrost, co nie wpłynęło znacząco na możliwość wystąpienia zagrożeń na nadzorowanym terenie.

I.3. Nadzór nad przeprowadzaniem szczepień ochronnych

W roku 2023 nadzorem objęto 37 punktów szczepień, w tym:

- 1 zlokalizowany w szpitalu (w tym szczepienia p/ wściekliznie),
- 5 zlokalizowanych w poradniach dla dzieci,
- 13 zlokalizowanych w poradniach dla osób dorosłych,
- 18 placówek prowadzących szczepienia u dzieci i dorosłych.

Podczas kontroli punktów szczepień nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie wyposażenia punktów, gospodarki preparatami szczepionkowymi, ze szczególnym uwzględnieniem szczepionek w opakowaniach wielodawkowych, obiegu dokumentacji w zakresie szczepień ochronnych, z uwzględnieniem miejsca przechowywania, sposobu prowadzenia oraz archiwizacji kart uodpornienia, terminowości przeprowadzania szczepień obowiązkowych wykonywanych w oparciu o aktualny Program Szczepień Ochronnych, z uwzględnieniem przeciwwskazań, prawidłowego sposobu prowadzenia dokumentacji oraz sprawozdawczości.

Kontrole przeprowadzono w 37 obiektach leczniczych, wykonano 53 kontrole sanitarne w punktach szczepień. Nadzorowane placówki przestrzegają wymagań dotyczących zachowania łańcucha chłodniczego. Punkty szczepień wyposażone są w lodówkę służącą do przechowywania preparatów szczepionkowych, z termometrem do pomiaru temperatury w urządzeniu chłodniczym. Prowadzone są rejestry dzieci i młodzieży przybyłych, bądź wypisanych z punktu szczepień, na podstawie których sporządzane są kwartalne sprawozdania z posiadanych przez świadczeniodawcę kart uodpornienia.

Ponadto placówki rozliczają, w systemie kwartalnym, ilość zużytych szczepionek finansowanych z budżetu państwa, dystrybuowanych przez inspekcję sanitarną, a raz w roku przedkładają sprawozdanie ze stanu uodpornienia dzieci i młodzieży przeciwko poszczególnym chorobom zakaźnym oraz wykonanych szczepień ochronnych na druku MZ-54. Zgłaszane są również utylizacje preparatów szczepionkowych w poszczególnych POZ-ach. W roku 2024 zgłoszono 16 protokołów utylizacji - 286 preparatów szczepionkowych.

Dla zapewnienia realizacji szczepień, zgodnie z programem szczepień ochronnych, konieczne jest współdziałanie lekarzy pierwszego kontaktu, lekarzy pediatrów, pracowników służby sanitarno-epidemiologicznej i rodziców szczepionych dzieci, zwłaszcza przy nasilającym się medialnie zjawisku ruchów „antyszczepionkowych”. Na terenie powiatu raciborskiego można stwierdzić, że problem rodziców uchylających się od zaszczepienia swoich dzieci nadal nie stanowi jeszcze większego zagrożenia, jednak ma on nadal tendencję wzrostową. Na dzień 31.12.2024 r. w rejestrze „niezaszczepionych” widnieje 283 dzieci, których rodzice nie wyrazili zgody na szczepienie. W roku 2024 wpisano do rejestru 24 nowych przypadków niezaszczepionych dzieci. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Raciborzu

wystosował do opiekunów małoletnich 151 pism informacyjnych w ramach działań podejmowanych wobec osób uchylających się od szczepień (przypomnienia, zaproszenia na rozmowy, wezwania do szczepień oraz inne pisma wysyłane w ramach toczących się spraw).

W 2024 roku na terenie powiatu raciborskiego zgłoszono 2 niepożądane odczyny poszczepienne.

Zmiany w Programie Szczepień Ochronnych na 2024 r.

Na liście szczepień obowiązkowych osób narażonych w sposób szczególny na zakażenie w związku z przesłankami klinicznymi lub epidemiologicznymi uwzględniono osoby, które są przed lub po przeszczepieniu komórek krwiotwórczych, narządów wewnętrznych, splenektomii, albo z asplenią, z zaburzeniami czynności śledziony. Szczepienia są wykonywane zgodnie ze schematem ustalonym indywidualnie przez lekarza przeprowadzającego badanie kwalifikacyjne w celu wykluczenia przeciwwskazań do wykonania szczepienia. Dołączono również szczepienia przeciwko inwazyjnym zakażeniom *Streptococcus pneumoniae* (wcześniej znajdowały się na niej tylko szczepienia przeciw WZW typu B i ospie wietrznej).

W związku ze wzrostem zachorowań na krztusiec w Polsce w roku 2024 wprowadzono szczepienia zalecane dla kobiet w ciąży przeciw krztuścowi (po ukończeniu 27 tygodnia ciąży do 36 tygodnia ciąży). Kobiety w ciąży mogą bezpłatnie zaszczepić się przeciw krztuścowi w przychodniach podstawowej opieki zdrowotnej (POZ). Głównym celem szczepienia jest ochrona noworodków i niemowląt w pierwszych miesiącach życia przed zachorowaniem i hospitalizacją z powodu krztuśca.

W rozdziale dotyczącym szczepień zalecanych dokonano zmian dotyczących szczepień przeciw wirusowi brodawczaka ludzkiego HPV. Szczepienia te są od 1 czerwca 2023 r. w PSO w roku 2024 oznaczono wskazanie osobom od ukończenia 9 roku życia w celu uodpornienia przeciw chorobom wywołanym przez określone typy wirusa HPV (szczególnie zalecane dziewczętom po ukończeniu 11 roku życia, chłopcom po ukończeniu 11 roku życia) do ukończenia 14 roku życia, w schemacie dwudawkowym. Powszechny program szczepień przeciwko HPV realizuje założenia i cele Narodowej Strategii Onkologicznej na lata 2020–2030 oraz uzupełnia bezpłatny Program Szczepień Ochronnych dzieci i młodzieży o nowy zakres ochrony przed chorobami wywołanymi przez HPV. Minister Zdrowia wprowadzając szczepienia rozszerza zakres ochrony przed rakiem szyjki macicy i innymi chorobami nowotworowymi związanymi z HPV.

W roku 2024 wiele uwagi zwrócono na szczepienia dorosłych, tak samo ważnych jak szczepienia dzieci. Jak podkreślają eksperci, w przypadku wielu chorób zakaźnych, nieuodpornieni dorośli są narażeni na zachorowania i powikłania w większym stopniu niż dzieci. Dodatkowo w przypadku osób starszych, zmiany związane ze starzeniem się układu odpornościowego wraz z upływem czasu powodują, że organizm jest coraz bardziej podatny na choroby, np. zakażenia pneumokokowe, grypę czy koronawirusa.

I.4 Nadzór nad higieną leczenia w placówkach udzielających świadczeń zdrowotnych

Ocenę stanu sanitarnego opracowano na podstawie wyników kontroli w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego przez pracowników Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Kontrole w placówkach udzielających świadczeń zdrowotnych obejmują zagadnienia dotyczące bieżącego stanu sanitarno –higienicznego

pomieszczeń oraz ich wyposażenia, funkcjonalności obiektów i stanu ich dostosowania do wymagań obowiązującego rozporządzenia, kontroli wewnętrznej w obszarze realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych, działalności Komitetów i Zespołów Kontroli Zakażeń Szpitalnych, sposobu postępowania z odpadami medycznymi.

Podczas kontroli podmiotów leczniczych oceniano również:

- skuteczność wykonanych procesów dezynfekcji (kontrola doboru preparatów dezynfekcyjnych i antyseptycznych, kontrola znajomości procedur higienicznych obowiązujących w podmiotach leczniczych, kontrola sposobu przeprowadzania dezynfekcji sprzętu, narzędzi i powierzchni oraz rąk i skóry, kontrola sposobu przechowywania i użytkowania preparatów oraz czasu ich stosowania, używanie odpowiedniej odzieży ochronnej przez pracowników),
- skuteczność wykonanych procesów sterylizacji (kontrola procedur związanych z przygotowaniem narzędzi i materiałów do sterylizacji, postępowania z materiałami i narzędziami po sterylizacji, procedur związanych z transportem i przechowywaniem artykułów sterylnych, kontrola dokumentacji sterylizacji).

I.4.1 Nadzór nad stacjonarnymi placówkami leczniczymi

W 2024 roku na terenie powiatu raciborskiego nadzorowano 5 stacjonarnych podmiotów leczniczych, w tym 2 szpitale, 1 zakład pielęgnacyjno-opiekuńczy oraz 2 szpitale jednego dnia. W ramach prowadzonego bieżącego nadzoru sanitarnego wykonano 15 kontroli sanitarnych w tym: 10 kontroli sanitarno-higienicznych, 1 kontrola interwencyjna, 2 kontrole dot. funkcjonowania w szpitalach zespołów kontroli zakażeń szpitalnych, 1 postępowania w ogniskach zakażeń szpitalnych oraz 1 dotycząca funkcjonowania karet szpitalnych.

W wyniku przeprowadzonych kontroli nad warunkami higieniczno-sanitarnymi w stacjonarnych podmiotach leczniczych stwierdzono nieprawidłowości w zakresie bieżącego stanu sanitarno - higienicznego kontrolowanych pomieszczeń oraz ich wyposażenia,

Dla poprawy stanu sanitarnego na stwierdzone nieprawidłowości nałożono obowiązek ich usunięcia poprzez wydanie 5 decyzji administracyjnych, w 1 przypadku ukarano osobę odpowiedzialną za podmiot grzywną, w postaci mandatu karnego.

I.4.2 Działalności Komitetów i Zespołów Kontroli Zakażeń Szpitalnych

W roku 2024 zgłoszono do PPIS w Raciborzu 4 ogniska epidemiczne stwierdzone w oddziałach Szpitala Rejonowego im. dr J. Rostka w Raciborzu. Czynnikiem biologicznym chorobotwórczym wywołującym zakażenia był w 3 przypadkach koronawirus SARS-CoV-2 w 1 przypadku *Klebsiella pneumoniae* KPC. Łączna liczba zakażonych w ogniskach to 12 pacjentów. Nie stwierdzono nieprawidłowości w działaniach Zespołu Kontroli Zakażeń Szpitalnych. Ponadto na bieżąco prowadzona jest współpraca z członkami Zespołów w aktualizacji i udoskonalaniu procedur kontroli zakażeń, pomoc merytoryczna w opracowywaniu i wygaszaniu ognisk epidemicznych.

I.4.3 Nadzór nad placówkami leczenia otwartego oraz prywatnymi gabinetami

Na terenie powiatu raciborskiego w 2024 roku nadzorem epidemiologicznym objęto 31 placówek leczenia otwartego, to znaczy podmiotów posiadających w powiecie raciborskim swoją siedzibę. Działalność tych podmiotów prowadzona jest w 45 obiektach (poradnie, ośrodki itp.). Przeprowadzono 83 kontrole sanitarne w tym 1 kontrolę interwencyjną.

W wyniku stwierdzonych uchybień wydano 12 decyzji administracyjnych, w 3 przypadkach ukarano osobę odpowiedzialną za podmiot grzywną, w postaci mandatu karnego.

Ponadto w omawianym roku, objęto nadzorem sanitarnym 115 prywatnych gabinetów lekarskich, 4 praktyki pielęgniarek i położnych oraz 16 innych prywatnych placówek wykonujących świadczenia medyczne (fizjoterapia). Kontrolą objęto 61 praktyki zawodowe. W wyniku stwierdzonych uchybień wydano 2 decyzje administracyjne, w 1 przypadku ukarano osobę odpowiedzialną za podmiot grzywną, w postaci mandatu karnego.

Najczęściej odnotowane nieprawidłowości w ww. obiektach dotyczyły:

- nieprawidłowego stanu sanitarno-higienicznego, sanitarno-technicznego kontrolowanych pomieszczeń oraz ich wyposażenia,
- realizacji procedur sanitarno - higienicznych, w tym dekontaminacji rąk,
- nieprawidłowego sposobu gromadzenia, transportu i magazynowania odpadów medycznych.

II. HIGIENA KOMUNALNA I ŚRODOWISKA

II.1. Jakość zdrowotna wody do spożycia

W ramach nadzoru nad jakością wody prowadzonego przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej właściwy Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny między innymi:

- weryfikuje wywiązywanie się przedsiębiorstw wodociągowych z realizacji badań jakości wody zgodnie z ustalonym harmonogramem oraz z terminowego przekazywania sprawozdań z badań jakości wody;
- analizuje przekazane przez przedsiębiorstwa wodociągowe sprawozdania z badań jakości wody przeprowadzone zgodnie z ustalonym na dany rok harmonogramem w zakresie ewentualnych zagrożeń zdrowotnych;
- gromadzi, weryfikuje, analizuje i ocenia dane uzyskane w wyniku prowadzonego monitoringu jakości wody, zwane dalej „danymi monitoringowymi”;
- przekazuje dane monitoringowe do właściwego państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego;
- informuje właściwego wójta (burmistrza, prezydenta miasta) o jakości wody na nadzorowanym obszarze.

Ponadto organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej:

- pobierają próbki wody do badań jakości wody,
- wykonują badania jakości wody zgodnie z ustalonym przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej planem działania na dany rok;
- wykonują badania jakości ciepłej wody w celu wykrywania bakterii *Legionella* sp., w szczególności w przedsiębiorstwach podmiotu wykonującego działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne,
- wykonują kontrolne badania jakości wody po zakończeniu działań naprawczych, wykonanych przez przedsiębiorstwa wodociągowe, mające na celu sprawdzenie czy woda spełnia wymagania,
- uzgadniają przedkładane przez przedsiębiorstwa wodociągowe harmonogramy pobierania próbek wody do badań jakości wody oraz zakres badań wykonywanych przez te podmioty w danym roku.

W 2024 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Raciborzu dodatkowo prowadził wzmożony nadzór nad jakością wody do spożycia w całym powiecie raciborskim w związku z zagrożeniem powodziowym, które wystąpiło we wrześniu 2024 r. Podjęto współpracę z przedsiębiorcami wodociągowymi, zobowiązano do monitorowania sytuacji i zgłaszania wszystkich zagrożeń do PSSE w Raciborzu. Przeprowadzono kontrolne badania wody we wszystkich wodociągach w powiecie w związku z zachwianiem równowagi w stosunkach wodnych pomimo faktu, że żadne z ujęć wodociągowych nie było zalane/podtopione wodą.

Na stronie internetowej informowaliśmy mieszkańców powiatu o aktualnym stanie infrastruktury wodociągowej i aktualnych wynikach badań wody zamieszczając codzienne komunikaty. Jakość wody kontrolowana była nie tylko w okresie występowania intensywnych opadów, lecz również po ich ustąpieniu. (Ostatni komunikat wydano dnia 15.11.2024 dla wodociągu Nędza).

Wyniki nadzoru Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Raciborzu nad jakością wody do spożycia w powiecie z podziałem na poszczególne gminy przedstawiały się następująco:

Miasto Racibórz.

Producentem wody dla mieszkańców na terenie miasta są Wodociągi Raciborskie Sp. z o.o. w Raciborzu przy ul. 1-go Maja 8. Inni producenci wody to: Zakład Przemysłu Cukierniczego Mieszko S.A., 47-400 Racibórz, ul. Opawska, Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska Bieruń, Zakład w Raciborzu, ul. Głębczycka 38, Browar Zamkowy, 47-400 Racibórz ul. Zamkowa 4, Zakład Karny, 47-400 Racibórz, ul. Eichendorffa 14.

Jakość wody wodociągowej w Raciborzu oceniana była przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w 2024 roku 42 razy. Na podstawie wyników badań realizowanych w ramach kontroli wewnętrznej przedsiębiorstwa wodociągowego oraz na podstawie własnej kontroli urzędowej, w tym kontroli związanej z zagrożeniem powodziowym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Raciborzu 40 razy w ciągu roku wydał orzeczenia o przydatności wody do spożycia. W jednym przypadku wystąpiło przekroczenie parametru mętności w wodzie. Drugi przypadek dotyczył wody z hydrantu, lecz w obu przypadkach powtórzone badania wody nie wykazało nieprawidłowości. Orzeczenia o przydatności wody do spożycia przekazywane były na bieżąco do Urzędu Miasta w Raciborzu oraz do Wodociągów Raciborskich Sp. z o.o. celem upublicznienia.

Szczegółowe informacje o wynikach nadzoru nad jakością wody do spożycia zawierają opracowania przekazywane co roku (po zakończonym roku kalendarzowym) do Urzędu Miasta oraz do przedsiębiorstwa

wodociągowego: „Ocena okresowa jakości wody do spożycia w wodociągu Racibórz”, „Ocena obszarowa jakości wody do spożycia w gminie Racibórz”.

Gmina Kuźnia Raciborska.

Producentem wody dla mieszkańców na terenie gminy Kuźnia Raciborska jest Gminne Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o., 47-420 Kuźnia Raciborska, ul. Klasztorna 45, które zarządza wodociągiem w Kuźni Raciborskiej oraz wodociągiem w Rudzie Kozielskiej. Inni producenci wody to: Fabryka Obrabiarek „Rafamet” S.A. 47-420 Kuźnia Raciborska ul. Staszica 1, Zakład Przetwórstwa Mięsnego „Maxpol” Sp. z o. o. 47-420 Kuźnia Raciborska, ul. Nowy Świat 8.

Jakość wody wodociągowej podawanej mieszkańcom w gminie Kuźnia Raciborska oceniana była przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w 2024 roku 28 razy, na podstawie badań realizowanych w ramach kontroli wewnętrznej przedsiębiorstwa wodociągowego oraz na podstawie własnej kontroli urzędowej oraz kontroli związanej z zagrożeniem powodziowym. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Raciborzu w 28 przypadkach na 28 wydał orzeczenia o przydatności wody do spożycia. Orzeczenia o przydatności wody do spożycia przekazywane były do Urzędu Miejskiego w Kuźni Raciborskiej oraz do przedsiębiorstwa.

Szczegółowe informacje o wynikach nadzoru nad jakością wody do spożycia zawierają opracowania przekazywane co roku (po zakończonym roku kalendarzowym) do Urzędu Miasta oraz do przedsiębiorstwa wodociągowego: „Ocena okresowa jakości wody do spożycia w wodociągu Kuźnia Raciborska”, „Ocena okresowa jakości wody do spożycia w wodociągu Ruda Kozielska”, „Ocena obszarowa jakości wody do spożycia w gminie Kuźnia Raciborska”.

Gmina Krzyżanowice

Producentem wody i dystrybutorem na terenie gminy Krzyżanowice jest Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne „Górna Odra” Sp. z o.o. w Tworkowie przy ul. Parkowej 1.

Gmina Krzyżanowice zaopatrywana jest w wodę zarówno pochodzącą z zakupu tj. z ujęcia w Borucinie oraz w wodę produkcji własnej w Rudyszwałdzie. Jakość wody wodociągowej w gminie Krzyżanowice oceniana była przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w 2024 roku 33 razy. Na podstawie badań realizowanych w ramach kontroli wewnętrznej przedsiębiorstwa oraz na podstawie własnej kontroli urzędowej w tym kontroli związanej z zagrożeniem powodziowym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Raciborzu w 33 przypadkach na 33 wydał orzeczenia o przydatności wody do spożycia.

Szczegółowe informacje o wynikach nadzoru nad jakością wody do spożycia zawierają opracowania przekazywane co roku (po zakończonym roku kalendarzowym) do Urzędu Gminy oraz do przedsiębiorstwa wodociągowego: „Ocena okresowa jakości wody do spożycia w wodociągu Borucin (gmina Krzyżanowice)”, „Ocena okresowa jakości wody do spożycia w wodociągu Rudyszwałd”, „Ocena obszarowa jakości wody do spożycia w gminie Krzyżanowice”.

Ponadto mieszkańcy gminy mają możliwość korzystania z wody pochodzącej ze źródła publicznego zlokalizowanego w parku w Tworkowie, nad którym opiekę sprawuje gmina. Woda w źródle cechuje się

niskim odczynem pH oraz posiada w swoim składzie nikiel. W ocenie PPIS sporadyczne spożywanie takiej wody nie powinno powodować ryzyka zdrowotnego.

Gmina Krzanowice.

Producentem wody na terenie gminy Krzanowice jest Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. przy ul. Zawadzkiego 5 w Krzanowicach. Jakość wody wodociągowej w gminie Krzanowice oceniana była przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w 2024 roku 22 razy. Na podstawie badań realizowanych w ramach kontroli wewnętrznej przedsiębiorstwa wodociągowego oraz na podstawie własnej kontroli urzędowej w tym kontroli związanej z zagrożeniem powodziowym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Raciborzu w 22 przypadkach na 22 wydał orzeczenia o przydatności wody do spożycia.

Szczegółowe informacje o wynikach nadzoru nad jakością wody do spożycia zawierają opracowania przekazywane co roku (po zakończonym roku kalendarzowym) do Urzędu Gminy oraz do przedsiębiorstwa wodociągowego: „Ocena okresowa jakości wody do spożycia w wodociągu Borucin (gmina Krzanowice)”, „ Ocena obszarowa jakości wody do spożycia w gminie Krzanowice”.

Gmina Nędza

Producentem wody na terenie gminy Nędza jest Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o. o. w Nędzy, ul. Nad Suminą 2. Jakość wody wodociągowej w gminie Nędza oceniana była przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w 2024 roku 32 razy, na podstawie badań realizowanych w ramach kontroli wewnętrznej przedsiębiorstwa wodociągowego oraz na podstawie własnej kontroli urzędowej w tym kontroli związanej z zagrożeniem powodziowym. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Raciborzu w 27 przypadkach na 32 wydał orzeczenia o przydatności wody do spożycia. Jednak w roku 2024 dwukrotnie zdarzyły się niepokojące incydenty związane z niewłaściwą jakością wody. Pierwsza sprawa dotyczyła wody w Szymolicach. W wodzie pobranej na przepompowni w czerwcu 2024 stwierdzono obecność pojedynczej bakterii Enterokoki/100 ml wody. Obecność nawet pojedynczej bakterii tego rodzaju dyskwalifikuje wodę pod względem przydatności do spożycia. W dniu otrzymania wyniku PPIS w Raciborzu wydał komunikat dla wsi Szymocice o ograniczeniu w spożywaniu wody, zalecił korzystanie z wody butelkowanej do czasu wyjaśnienia sprawy. Przedsiębiorca wodociągowy jeszcze tego samego dnia powtórzył badanie wody, po dwóch dniach otrzymano pozytywny wynik i komunikat został odwołany. Drugi przypadek dotyczył badań wody związanych z sytuacją powodziową we wrześniu 2024 r. Pobrane w dniu 25.09.2024 próbki wody charakteryzowały się zmienionym zapachem i smakiem. PPIS w Raciborzu zalecił w celach prewencyjnych przegotowywanie wody przed spożyciem i wystosował komunikat w tej sprawie. Przedsiębiorca natomiast zaprzestał chlorowania wody i rozpoczął intensywne wypłukiwanie wody o zmienionych cechach z wodociągu. Próbką pobrana w dniu 1.10.2024 przez PSSE w Raciborzu nie wykazała zmiany tych cech. W następstwie przeprowadzono jeszcze szereg innych badań wody pobranych w wielu miejscach na wodociągu po czym wydano komunikat o przydatności wody do spożycia. Szczegółowe informacje o wynikach nadzoru nad jakością wody do spożycia zawierają opracowania przekazywane co roku (po zakończonym roku kalendarzowym) do Urzędu Gminy oraz do

przedsiębiorstwa wodociągowego: „Ocena okresowa jakości wody do spożycia w wodociągu Nędza”, „Ocena obszarowa jakości wody do spożycia w gminie Nędza”.

Gmina Rudnik

Producentem wody na terenie gminy Rudnik jest Zakład Wodociągów i Usług Komunalnych w Rudniku, 47-411 Rudnik ul. Arcybiskupa Gawliny 2. Jakość wody oceniana była przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w 2024 roku 11 razy na podstawie badań realizowanych w ramach kontroli wewnętrznej przedsiębiorstwa wodociągowego oraz na podstawie własnej kontroli urzędowej w tym kontroli związanej z zagrożeniem powodziowym. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Raciborzu w 9 przypadkach na 11 wydał orzeczenia o przydatności wody do spożycia w przebadanych punktach zgodności. Jednak dwukrotnie w wodzie produkowanej na Stacji Uzdatniania Wody w Rudniku stwierdzono ponadnormatywną zawartość manganu oraz podwyższony parametr mętności. Przedsiębiorca wodociągowy poinformował, że przyczyna tkwi w przeprowadzonych pracach modernizacyjnych, których zakończenie planowane jest na kwiecień 2025 r. Ponieważ niewielkie przekroczenia dopuszczalnej ilości manganu w wodzie nie stanowią ryzyka zdrowotnego PPIS w Raciborzu wydał orzeczenie o warunkowej przydatności wody do spożycia.

Szczegółowe informacje o wynikach nadzoru nad jakością wody do spożycia zawierają opracowania przekazywane co roku (po zakończonym roku kalendarzowym) do Urzędu Gminy oraz do przedsiębiorstwa wodociągowego: „Ocena okresowa jakości wody do spożycia w wodociągu Rudnik”, „Ocena obszarowa jakości wody do spożycia w gminie Rudnik”.

Gmina Kornowac

Wodę na potrzeby gminy dostarczają następujące przedsiębiorstwa wodociągowe: Wodociągi Raciborskie Sp. z o.o. w Raciborzu, ul. 1 Maja 8 oraz Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Wodzisławiu przy ul. Marklowickiej 15.

Jakość wody oceniana była przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w 2024 roku 19 razy na podstawie badań realizowanych w ramach kontroli wewnętrznej przedsiębiorstw wodociągowych oraz na podstawie własnej kontroli urzędowej. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Raciborzu w 19 przypadkach na 19 wydał orzeczenia o przydatności wody do spożycia, jakość wody wodociągowej nie budziła zastrzeżeń. Szczegółowe informacje o wynikach nadzoru nad jakością wody do spożycia zawierają opracowania przekazywane co roku (po zakończonym roku kalendarzowym) do Urzędu Gminy oraz do przedsiębiorstw wodociągowych: „Ocena okresowa jakości wody do spożycia w wodociągu zaopatrujących gminę Kornowac, Ocena okresowa jakości wody do spożycia w wodociągu zaopatrującym miejscowość Rzuchów”, „Ocena obszarowa jakości wody do spożycia w gminie Kornowac”.

Gmina Pietrowice Wielkie.

Producentem wody na terenie gminy Pietrowice jest Zakład Gospodarki Komunalnej w Pietrowicach Wielkich przy ul. Szkolnej 5, który obsługuje 3 wodociągi: Maków, Amandów i Samborowice.

Ponadto w gminie Pietrowice Wielkie, obok kościoła św. Krzyża w Gródczankach, znajduje się studnia o charakterze publicznym. Badania jakości wody były przeprowadzone dwukrotnie. Jakość wody w tej

studni nie jest stabilna, dlatego dla bezpieczeństwa zdrowotnego wodę należy spożywać wyłącznie po przegotowaniu.

Jakość wody wodociągowej w wodociągu Amandów oceniana była 10 razy, na podstawie badań realizowanych w ramach kontroli wewnętrznej przedsiębiorstwa wodociągowego oraz na podstawie własnej kontroli urzędowej w tym kontroli związanej z zagrożeniem powodziowym. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Raciborzu w 9 przypadkach na 10 wydał orzeczenia o przydatności wody do spożycia. Wodociąg ten sprzedaje wodę na potrzeby wsi Tłustomosty w powiecie głubczyckim. W miesiącu sierpniu 2024 w kontrolnych badaniach wody sprzedawanej stwierdzono jej zanieczyszczenie mikrobiologiczne. O fakcie tym poinformowano natychmiast stację sanitarną w Głubczycach, która nadzoruje tamtejszy wodociąg. Powtórzone natychmiast po otrzymaniu wyników badanie wody sprzedawanej nie wykazało już nieprawidłowości. Dodatkowo po interwencji radnego sprawdzono system chlorowania wody w sieci tego wodociągu. Przeprowadzona kontrola nie wykazała nieprawidłowości a zawartość chloru w wybranych punktach na sieci była minimalna i daleko odbiegała od maksymalnej wartości normatywnej.

Jakość wody wodociągowej w wodociągu Samborowice oceniana była 7 razy. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Raciborzu we wszystkich 7 przypadkach wydał orzeczenia o przydatności wody do spożycia.

Wodociąg Maków oceniany był 14 razy. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Raciborzu w 13 przypadkach na 14 wydał orzeczenia o przydatności wody do spożycia w przebadanych punktach zgodności. W jednym badaniu woda nieznacznie odbiegała od kryteriów z powodu obecności pojedynczych bakterii grupy coli. Zarządca przeprowadził działania naprawcze. Kontrolne badania wody nie wykazały nieprawidłowości.

Szczegółowe informacje o wynikach nadzoru nad jakością wody do spożycia zawierają opracowania przekazywane co roku (po zakończonym roku kalendarzowym) do Urzędu Gminy oraz do przedsiębiorstwa wodociągowego: „Ocena okresowa jakości wody do spożycia w wodociągu Maków”, „Ocena okresowa jakości wody do spożycia w wodociągu Amandów”, „Ocena okresowa jakości wody do spożycia w wodociągu Samborowice”, „Ocena obszarowa jakości wody do spożycia w gminie Pietrowice Wielkie”.

Strefy ochronne ujęć wodociągowych

Zagadnienie ochrony ujęć wodociągowych nie leży w sferze zagadnień podlegających ocenie Inspekcji Sanitarnej. Ochrona zasobów służących zaopatrzeniu w wodę leży w gestii gospodarzy gminy oraz podmiotów realizujących w gminie obowiązek zbiorowego zaopatrzenia w wodę. Od jakości wody w ujęciu wodociągowym zależy jednak jakość wody dostarczanej odbiorcom i jej bezpieczeństwo zdrowotne. Nadzór nad jakością wody dostarczanej do odbiorców i zapewnienie jej bezpieczeństwa zdrowotnego jest zadaniem Inspekcji Sanitarnej. Dlatego w roku 2024 podczas kontroli sanitarnych ujęć i urządzeń wodociągowych PSSE w Raciborzu zapoznawała się z dokumentacją opracowywana przez podmioty realizujące zaopatrzenie w wodę na temat potrzeby ustanowienia strefy ochronnej dla tych ujęć. Okazuje

się, że w powiecie raciborskim wszystkie studnie ujmujące wodę na cele zbiorowego zaopatrzenia nie posiadają ustanowionej strefy ochrony pośredniej z wyjątkiem dwóch. Strefę ustanowiono dla ujęcia w Babicach-wodociąg Nędza oraz dla ujęcia w Rudniku-wodociąg Rudnik. Trudno jednak zrozumieć ten brak potrzeby ochrony dla studni stanowiących źródło wody pitnej. PSSE w Raciborzu posiada w nadzorze ujęcie dla wsi Pstrązna, które zlokalizowane jest w gminie Kornowac. Prawdopodobnie z powodu niewłaściwej gospodarki nawozami w obszarze wokół ujęcia jakość wody w studniach uległa pogorszeniu i zawiera ponadnormatywną ilość azotanów

II.2. Jakość zdrowotna wody ciepłej

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego wykonywał badania jakości ciepłej wody w celu wykrywania bakterii *Legionella* sp., w przedsiębiorstwach podmiotu wykonującego działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne.

W obszarze powiatu obiekty przedsiębiorstw podmiotu wykonującego działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne to Szpital Rejonowy w Raciborzu przy ul. Gamowskiej, Centrum Kardiologii „Scanmed” przy ul. Gamowskiej oraz Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy w Krzanowicach. Domy pomocy społecznej, w których przeprowadzono badania pod kątem występowania bakterii *Legionella* sp. to: DPS Złota Jesień w Raciborzu, DPS, Pl. Jagiełły 3 w Raciborzu, DPS Różany Pałac w Krzyżanowicach, Rodzinny Dom Opieki „Promyk” w Pietrowicach Wielkich, Dom Opieki Wytchnieniowej „Jagodowo” w Kuźni Raciborskiej, DPS „Rezydencja dla Seniorów” w Zabełkowie, Dom opieki „Domowe Zacisze” w Sławikowie.

W 2024r. z w/w obiektów pobrano łącznie 88 prób wody, 6 prób wykazało przekroczenie dopuszczalnych norm, wykazując skażenie bakteriami *Legionella* sp. w stopniu średnim. W każdym z przypadków podmioty przeprowadzały działania naprawcze skutkujące eliminacją zanieczyszczenia.

W roku 2024 przeprowadzano wzmożone działania edukacyjno-informacyjne związane z występowaniem bakterii *Legionella* Sp. w środowisku wodnym tj. w instalacjach wody ciepłej, systemach klimatyzacji i innych urządzeniach wytwarzających aerozol powietrzny. Podmiotom prowadzącym działalność typu obiekty hotelarskie (budynki zamieszkania zbiorowego) przypominano o obowiązku i lub zobowiązywano do przeprowadzania badań laboratoryjnych na obecność tych bakterii z częstotliwością określoną w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. 2027, poz. 2294).

II.3. Jakość zdrowotna wody do kąpieli i rekreacji

Nadzór nad jakością wody na pływalni w roku 2024, podobnie jak w latach poprzednich, opierał się na zasadach określonych w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach. Zarządzający obiektami mają obowiązek przeprowadzania regularnych badań wody. Badania te przeprowadzane są zgodnie z harmonogramem, który zatwierdzany jest wcześniej przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego. Badania

zlecane są do akredytowanych laboratoriów zewnętrznych. Ponadto zarządzający pływalnią posiada obowiązek systematycznego i udokumentowanego nadzoru pracy urządzeń oraz rejestrowania wyników pomiaru jakości wody na pływalni w zakresie następujących parametrów: pH wody, potencjał redox, stężenie chloru wolnego, temperatura wody, oraz nie rzadziej niż raz na dobę, w zakresie parametru chloru związanego. Zarządzający obiektem posiada obowiązek dokonywania oceny spełnienia wymagań jakości wody na pływalni oraz informowania o spełnianiu przez wodę na pływalni wymagań określonych w rozporządzeniu (lub aktualnych przekroczeniach dopuszczalnych wartości parametrów wynikających z oceny) w komunikacie umieszczanym na tablicy ogłoszeń i na stronie internetowej obiektu. Zarządzający pływalnią posiada również obowiązek przekazywania wyników badań w terminie do 3 dni roboczych właściwemu państwowemu inspektorowi sanitarnemu wraz ze wskazaniem podejmowanych działań naprawczych w przypadku, gdy wynik badania odbiega od normy.

Kontrola urzędowa Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego przeprowadzana jest raz w roku. W powiecie raciborskim w 2023 roku czynnych było 6 pływali. 4 czynne były w okresie letnim, 2 to baseny całoroczne.

Baseny całoroczne to Park wodny w Raciborzu przy ul. Zamkowej, Kryta Pływalnia w Raciborzu przy ul. Śląskiej, baseny sezonowe to basen miejski w Raciborzu przy ul. Markowickiej, zarządzany przez OSiR w Raciborzu, basen w ośrodku wypoczynkowym AquaBrax w Szymolicach, zarządzany przez prywatnego właściciela, basen w ośrodku wypoczynkowym Leśna Polana w Szymolicach, zarządzany przez prywatnego właściciela oraz po modernizacji uruchomiono ponownie basen sezonowy Park Wodny pod Zamkiem w Tworkowie zarządzany przez Gminny Zespół Oświaty w Krzyżanowicach.

W roku 2024 zarządzający pływalniami przeprowadzali badania mikrobiologiczne i fizykochemiczne jakości wody w ramach kontroli wewnętrznej i urzędowej, zgodnie z zatwierdzonymi harmonogramami. Jakość wody do kąpieli nie budziła zastrzeżeń, stwierdzone odchylenia od wartości normatywnych w ocenie PSSE nie stanowiły ryzyka zdrowotnego, jednak wskazują one na potrzebę poprawy eksploatacji tych obiektów.

Gminne Kąpielisko „Wodnik”

Na terenie działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Raciborzu, w sezonie letnim 2024 wzorem lat ubiegłych funkcjonowało jedno kąpielisko zlokalizowane na terenie gminy Kuźnia Raciborska o nazwie Gminne Kąpielisko „WODNIK”. Organizatorem kąpieliska był Miejski Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Kuźni Raciborskiej. Sezon kąpielowy określony uchwałą Rady Miejskiej w Kuźni Raciborskiej trwał od dnia 21.06.2024r. do 01.09.2024 r. Z kąpieliska w roku 2024 skorzystało łącznie 8170 osób. Organizator odpowiednio oznakował kąpielisko poprzez umieszczenie tablicy informacyjnej i wyznaczenie strefy dla kąpiących się. Ponadto organizator dopełnił wszelkich niezbędnych formalności zawartych w § 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019r. w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu wykorzystywanym do kąpieli (tj. Dz. U. z 2019, poz. 255), tj.: opracował harmonogram pobierania próbek wody do analizy, przestrzegał ustalonych w harmonogramie terminów, przekazywał sprawozdania z badań Państwowemu Powiatowemu

Inspektorowi Sanitarnemu w Raciborzu, informacje o jakości wody umieszczane były na tablicy w obrębie kąpieliska. Informacje o warunkach w kąpielisku były na bieżąco uaktualniane w serwisie kąpieliskowym: <https://sk.gis.gov.pl/>. W pobranych próbkach nie stwierdzono przekroczeń parametrów mikrobiologicznych, a woda w kąpielisku spełniała wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 r. w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu wykorzystywanym do kąpieli (tj. Dz. U. z 2019, poz. 255).

II.4 Obiekty użyteczności publicznej

Regularnym kontrolom poddawane są takie obiekty jak: ustępy publiczne, baseny kąpielowe, miejsca zwyczajowo wykorzystywane do kąpieli, domy pomocy społecznej i inne placówki o podobnym charakterze, noclegownie dla bezdomnych, hotele i inne obiekty świadczące usługi noclegowe, zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej i tatuażu, miejsca obsługi podróżnych takie jak dworzec, stacje i przystanki kolejowe, przystanki PKS, parkingi, miejsca odpoczynku i rekreacji to jest parki, zieleńce, place zabaw dla dzieci, ogólnodostępne piaskownice dla dzieci, ośrodki wypoczynkowe, cmentarze, domy przedpogrzebowe, targowiska, wysypiska, obiekty sportowe (hale, stadiony, boiska, lodowisko), obiekty kulturalno-widowiskowe (domy kultury, kino), zakład poprawczy, zakład karny, obiekty turystyczne, stacje paliw i inne, w tym obiekty służby zdrowia. Kontrole przeprowadzane są w celu oceny stanu sanitarnego obiektów oraz sprawdzenia zgodności z obowiązującymi przepisami. W przypadku znaczących zaniedbań natury sanitarno-technicznej i niezgodności ze stanem prawnym wydawane są decyzje nakazujące ich usunięcie, inne, drobniejsze uchybienia, usuwane są w trybie wykonywania tak zwanych „zaleceń doraźnych” bez konieczności wdrażania postępowania administracyjnego.

II.4.1. Ustępy publiczne i ogólnodostępne

W powiecie funkcjonuje 9 ustępów publicznych i 5 ogólnodostępnych (w marketach i galeriach handlowych). W roku 2024 nie stwierdzono nieprawidłowości w ich utrzymaniu. Niemniej jednak utrzymywanie toalet publicznych często powierzane jest prywatnym firmom zewnętrznym (toaleta przy Placu Dominikańskim, w parku Roth, przy dworcu PKS w Raciborzu). Firmy te minimalizując koszty nie są zainteresowane podnoszeniem standardów świadczonych usług.

II.4.2. Baseny kąpielowe

Baseny kąpielowe to grupa obiektów ważnych z punktu widzenia sanitarno-epidemiologicznego. Ważna jest zarówno dbałość o właściwą jakość wody jak i utrzymanie czystości i porządku w obiekcie.

W powiecie raciborskim jest jedna pływalnia kryta przy Zespole Szkół Ogólnokształcących Mistrzostwa Sportowego w Raciborzu oraz jeden obiekt typu park wodny. Ponadto są 4 baseny letnie: w Raciborzu przy ul. Markowickiej, w Szymolicach w Ośrodku AQUA BRAX, w Szymolicach w Ośrodku Leśna Polana (głównie na potrzeby osób zakwaterowanych w domkach) oraz w Tworzkowie. Nadzór Inspekcji Sanitarnej nad basenami koncentrował się głównie na kontroli realizacji obowiązków wynikających z Rozporządzenia

Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach tj. kontroli jakości wody. Raz do roku (lub raz w sezonie letnim) poddaje się ocenie stan sanitarno-techniczny pomieszczeń i urządzeń.

Zarządzający pływalniami przeprowadzali systematyczne badania jakości wody zgodnie z zatwierdzonymi wcześniej przez PPIS harmonogramami przysyłając wyniki do tut. Stacji. W roku 2024 nie zaistniała konieczność wyłączenia żadnej z pływalni z użytkowania z powodu złej jakości wody.

II.4.3. Domy Pomocy Społecznej i inne placówki zapewniające całodobową opiekę osobom starszym lub przewlekle chorym

Są trzy obiekty zarejestrowane jako domy pomocy społecznej. DPS w Krzyżanowicach, DPS w Raciborzu przy Placu Jagiełły oraz DPS w Raciborzu ul. Grzonki. Ponadto funkcjonują w powiecie 4 placówki zapewniające opiekę osobom starszym i niepełnosprawnym: w Zabełkowie, w Sławikowie, w Pietrowicach Wielkich oraz w Kuźni Raciborskiej. Zdecydowanie największym tego typu ośrodkiem jest DPS „Złota jesień” w Raciborzu, który powstał w latach osiemdziesiątych ubiegłego wieku i zdaniem PSSE wymagałby w chwili obecnej gruntownych remontów oraz dostosowania pod względem funkcjonalnym do bieżących potrzeb (coraz większa liczba podopiecznych niedołącznych, leżących). Placówki zapewniające opiekę osobom starszym i niepełnosprawnym w powiecie to ośrodki prywatne, w których warunki sanitarne przebywających w nich podopiecznych oceniane są na poziomie dobrym lub dostatecznym. W przypadku placówki Dom Opieki Wytchnieniowej „Jagodowo” w Kuźni Raciborskiej PPIS w Raciborzu po przeprowadzonej kontroli sanitarnej wydał decyzję nakazującą doprowadzenie ścian pomieszczeń do należytego stanu sanitarno-higienicznego z terminem do końca 2024. Ze względów finansowych ściany pomieszczeń nie zostały odnowione. Kontrola wykazała również nieprawidłowości w bieżącym utrzymaniu czystości i porządku w obiekcie, osobę odpowiedzialną ukarano mandatem karnym na kwotę 300 zł. W powiecie raciborskim ponadto funkcjonują jeszcze inne, dzienne jednostki pomocy społecznej. Jest 5 zewidencjonowanych obiektów w tej grupie, wszystkie mieszczą się w Raciborzu. Są to: Dom dla Matek z Dziećmi "MAJA" i Schronisko dla Kobiet Bezdomnych, Dzienny Dom Pomocy Społecznej "przy Placu Wolności", Ogrzewalnia, Środowiskowy Dom Samopomocy, Warsztat Terapii Zajęciowej. Wszystkie zostały poddane ocenie w roku 2024 i nie stwierdzono nieprawidłowości w ich utrzymaniu.

II.4.4. Noclegownie i domy dla bezdomnych

W powiecie raciborskim od lat funkcjonuje jedno Schronisko dla bezdomnych zlokalizowane w Raciborzu przy ul. Wiejskiej, prowadzone przez Stowarzyszenie Przyjaciół Człowieka „Tęcza”. W roku 2024 obiekt poddano ocenie, nie stwierdzono nieprawidłowości w jego utrzymaniu

II.4.5. Hotele, motele, pensjonaty, kempingi, domy wycieczkowe, schroniska, pola biwakowe, inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie

W ewidencji posiadamy 36 obiektów tej kategorii. Nadzór nad nimi utrudnia fakt, że osoby prowadzące

tego typu działalność nie powiadamiają PSSE w Raciborzu o jej prowadzeniu i wiele obiektów może pozostawać/pozostaje poza nadzorem. W grupie obiektów świadczących usługi noclegowe znajdują się różnego rodzaju obiekty, od hoteli posiadających kategoryzację po zwykłe miejsca noclegowe przy domach weselnych. Ich standard i stan wyposażenia zależne są od przeznaczenia i wymagań klienta. W roku 2024 skontrolowano 18 i nie stwierdzono większych nieprawidłowości. Tylko w jednym przypadku nałożono mandat karny na kwotę 200 zł z powodu nadmiernej ilości nagromadzonych odpadów na posesji. W roku 2024 przeprowadzano nasilone działania edukacyjne mające na celu zwrócenie szczególnej uwagi na prawidłową eksploatację instalacji wody ciepłej i możliwość występowania skażenia tej instalacji bakteriami *Legionella* Sp. Właścicielom obiektów hotelarskich przypominano o obowiązku przeprowadzania kontroli wewnętrznej tj. o obowiązku przeprowadzania badań laboratoryjnych potwierdzających brak skażenia instalacji. W przypadku braku przeprowadzania takiej kontroli przez właściciela zobowiązywano do jej wdrożenia

II.4.6. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej i tatuażu

Wszystkich obiektów tego typu na dzień 31.12.2024 było 188. Na ogół są to obiekty małe, często utrzymywane przez osoby fizyczne prowadzące jednoosobową działalność gospodarczą. Prowadzenie nadzoru sanitarnego nad działalnością tej branży jest szczególnie utrudnione pod względem organizacyjnym i prawnym. Osoby prowadzące działalność zmieniają lokalizacje zakładów, lokale zmieniają właściciela co nie w każdym przypadku zostaje zgłoszone do organu nadzorującego. Istnieje natomiast obowiązek zawiadamiania przedsiębiorcy o zamiarze przeprowadzenia kontroli przez organ kontrolujący.

W roku 2024 skontrolowano 140 zakładów. Nieprawidłowości w postaci niedotrzymania należytej higieny podczas świadczenia usług stwierdzono w 3 przypadkach i trzy osoby za niedotrzymanie odpowiednich warunków sanitarnych podczas świadczenia usług ukarano mandatem karnym. W jednym przypadku zobowiązano właścicielkę zakładu do wymiany zniszczonej tapicerki na stanowiskach.

II.4.7. Infrastruktura kolejowa i drogowa

Dworce i przystanki autobusowe:

Na terenie powiatu raciborskiego funkcjonuje jeden dworzec autobusowy utrzymywany przez PKS Sp. z o.o., natomiast przystanki w powiecie utrzymywane są przez gminy. W roku 2024 kontroli poddano przystanki w gminie Krzanowice (11 wiat). Przystanki zadbane, sprzątane przez gminę.

Dworce i stacje kolejowe:

W powiecie raciborskim jest jeden dworzec kolejowy, 6 stacji i 5 przystanków (zgodnie z nomenklaturą PKP). W obrębie dworca w Raciborzu działają dwa podmioty odpowiedzialne za jego utrzymanie: PKP S.A. Zakład Nieruchomości oraz PKP PLK S.A. Zakład Linii Kolejowych. Skontrolowane stacje i przystanki utrzymane były prawidłowo. Natomiast budynek dworca w Raciborzu nie został poddany kontroli po jego oddaniu do użytku jesienią 2024 r.

Środki transportu osobowego – transport autobusowy

Środki transportu komunikacji na terenie powiatu pozostają takie same od wielu lat. Brak jest nowoczesnych myjni czy miejsc zrzutu ścieków z autokarów.

II.4.8. Tereny rekreacyjne:

Do nich zaliczamy parki, zieleńce, place, place zabaw, place z fontannami lub tężnią, piaskownice itp. Obiekty na ogół utrzymane prawidłowo, lecz dbałość o ich stan w dużej mierze zależy od właściciela, np. w różnym stanie utrzymania, w zależności od gminy, są place zabaw utrzymywane ze środków sołectwa. W roku 2024 szczególny nacisk położono na działania edukacyjne podczas kontroli placów z fontannami lub tężnią zobowiązując do higienicznej eksploatacji tych instalacji wodnych. Brak jest przepisów/wytycznych do kontroli tego typu obiektów.

II.4.9. Cmentarze:

Cmentarze, szczególnie zlokalizowane na terenach wiejskich, utrzymywane są w sposób prawidłowy, posiadają zorganizowane miejsca do gromadzenia śmieci, są ogrodzone itp. Utrzymanie dużych cmentarzy np. cmentarz Jeruzalem w Raciborzu oceniane jest gorzej. Zarówno dbałość o teren, utwardzanie ścieżek, organizacja miejsc do gromadzenia odpadów na tym rozległym terenie pozostawiają wiele do życzenia. Wszystkie cmentarze w okresie Święta Zmarłych borykają się z problemem nadmiernej ilości śmieci. Zdaniem PSSE przydatne byłoby nakłanianie ludności powiatu do zaakceptowania praktyk ograniczających powstawanie odpadów na cmentarzach. Podczas kontroli utrzymania właściwego stanu sanitarnego cmentarzy niejednokrotnie zarządzający tymi obiektami (parafie) zgłaszają problem występowania wysokiego poziomu wód gruntowych. Należy pamiętać, że różnica pomiędzy poziomem wody gruntowej a dnem grobu nie może być mniejsza niż 0,5 m. Zdaniem PSSE nie jest to tylko problem parafii lecz również władz gminnych.

II.5. Interwencje i inna działalność (akcje itp.)

W dziale Higieny Komunalnej PSSE w Raciborzu rozpatrywanych było łącznie 20 interwencji. Interwencje często dotyczą spraw poza zakresem możliwości podjęcia działań przez PPIS w ramach przysługujących mu kompetencji i uprawnień jak np. skargi na niewłaściwy stan sanitarny mieszkań lub posesji i związane z tym faktem uciążliwości sąsiedzkie. W roku 2024 wpłynęła jedna skarga na uciążliwości spowodowane hałasem po oddaniu do użytku bloku mieszkalnego w Raciborzu przy ul. Cecylii. Uciążliwość odczuwalna była przez wszystkich mieszkańców okolicznych domów, jednak przeprowadzone pomiary hałasu w pomieszczeniu mieszkalnym sąsiadującego budynku nie wykazały przekroczeń. Pomimo tego faktu, zdaniem PSSE podczas projektowania tego typu budynków należy stosować rozwiązania, które niepotrzebnie nie pogarszają klimatu akustycznego w sąsiedztwie. Są dowody, że stały, uporczywy hałas nie tylko obniża komfort przebywania w jego obrębie, lecz również powoduje ryzyko zdrowotne prowadząc do różnego rodzaju zespołów chorobowych. Ponadto w roku 2024 nadal wpływały interwencje dotyczące

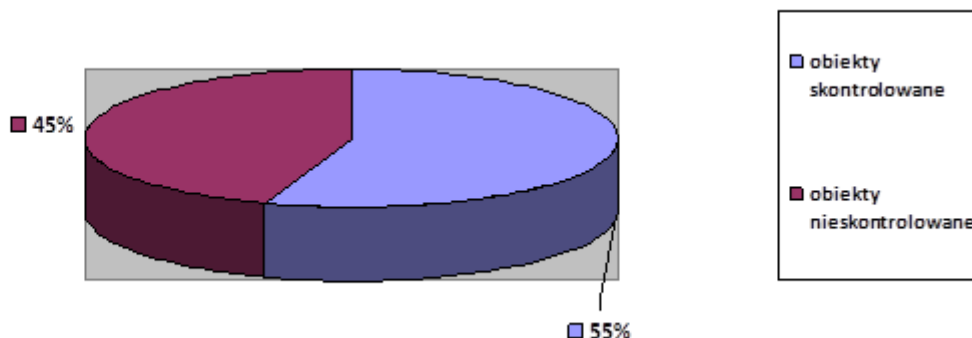
niewłaściwego utrzymywania miejsc gromadzenia odpadów w mieście. Pomimo poprawy w tej dziedzinie i przeprowadzanych remontów, występujący zły stan utrzymania tych miejsc powoduje uciążliwości i sprzyja namnażaniu gryzoni. Poprawę w tym zakresie utrudnia współdzielenie własności, jak w przypadku śmietnika przy ul. Opawskiej w Raciborzu (zarządzany przez trzech zarządców: „Konsorcjum”, „Domestica” i SM „Nowoczesna”) lub posesja/śmietnik za „ścianą” Rynku (wspólnoty, PSS Społem, Miasto Racibórz, prywatni przedsiębiorcy-właściciele gastronomii). W takich przypadkach żaden z podmiotów/ współwłaścicieli nie poczuwa się do odpowiedzialności za zły stan sanitarny tych miejsc.

III. HIGIENA ŻYWNOSCI, ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU

III.1. Zadania realizowane w 2024 r. i wyniki kontroli w obiektach nadzorowanych

W roku 2024 w powiecie raciborskim skontrolowano 662 obiekty. Przeprowadzono w nich 846 kontroli. Ponadto w ramach kontroli granicznej przeprowadzono 83 kontroli dot. przywożonej lub wywożonej partii towaru.

PROCENTOWY STAN KONTROLI W OBIEKTACH NADZOROWANYCH

W ramach sprawowanego nadzoru wydano 24 decyzje administracyjne celem poprawy stanu sanitarno-higienicznego, w tym 4 decyzje unieruchomienia obiektu, 2 decyzje zakazujące wprowadzania do obrotu środków spożywczych i 1 odmowę zatwierdzenia obiektu. Winnych wykroczeń stwierdzanych w trakcie wykonywania czynności kontrolnych ukarano 45 mandatami. W 2024 r. nie prowadzono postępowań egzekucyjnych.

W 2024 roku dokonano zatwierdzenia 75 zakładów, w związku z napływającymi wnioskami stron, w oparciu o przeprowadzone kontrole sanitarne, wydano łącznie 99 decyzji administracyjnych zatwierdzających obiekty (w tym 7 decyzji zatwierdzających warunkowo zakład). Ponadto dokonano 36 wpisów do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PIS obiektów, w stosunku do których nie jest wymagane zatwierdzenie, zgodnie z ustawą z 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia, 23 producentów produkcji pierwotnej, 7 kuchni domowych, 4 podmioty prowadzące sprzedaż przez Internet, 2 podmioty prowadzące działalność w zakresie sprzedaży detalicznej innych niż środki spożywcze produktów oraz wprowadzający do obrotu środki spożywcze opakowane, trwałe mikrobiologicznie.

Stwierdzone nieprawidłowości w nadzorowanych obiektach:

- brak zapisów potwierdzających prowadzenie kontroli wewnętrznej wynikających z opracowanej dokumentacji HACCP,
- stosowanie do produkcji surowców po upływie terminu przydatności/ daty minimalnej trwałości,
- brak skutecznej dezynfekcji w obiekcie (brak środka do dezynfekcji powierzchni mających kontakt z żywnością),

HIGIENA ŻYWNOSCI, ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU

- brak porządku i czystości w obiekcie,
- brak skutecznego zabezpieczenia obiektu przed dostępem szkodników (ślady obecności gryzoni),
- brak identyfikowalności niektórych surowców – oryginalne opakowania wyrzucono,
- brak orzeczenia lekarskiego do celów sanitarno-epidemiologicznych,
- brak opracowanej informacji o własnych wyrobach w zakresie składników alergennych oraz powodujących reakcje nietolerancji,
- brak skutecznej dezynfekcji automatu do lodów oraz powierzchni mającej kontakt z żywnością (preparat po upływie terminu ważności),
- przechowywanie surowców w warunkach niezgodnych z deklaracją producenta w sposób sprzyjający ich zanieczyszczeniu (w opakowaniach po lodach, owocach, surowcach, w workach na śmieci),
- brak zachowanej „rozdzielności czasowej” (surowce dostarczane są podczas prowadzonej produkcji, co może powodować zanieczyszczenie przygotowanych półproduktów),
- brak środków do higienicznego mycia i suszenia rąk przy umywalce w pomieszczeniu mycia i dezynfekcji jaj,
- brak badań laboratoryjnych potwierdzających bezpieczeństwo mikrobiologiczne produkowanych wyrobów,
- niezgodne z przepisami znakowanie środka spożywczego wzbogaconego,
- brak oznakowania w języku polskim wprowadzanych do obrotu artykułów spożywczych pakowanych,
- prowadzenie działalności bez uzyskania zatwierdzenia lub warunkowego zatwierdzenia; prowadzenie działalności bez uzyskania wpisu do rejestru zakładów,
- brak zachowanej higieny produkcji i sprzedaży, w tym higieny personelu (brak bieżącej ciepłej wody, ekspedientka wykonuje wszystkie czynności związane z pakowaniem, podawaniem, kasowaniem przy użyciu tej samej rękawiczki, przekłuwanie cenówkami oryginalnych opakowań, nie zaczętych wędlin, zbyt duża ilość towaru umieszczona w pomieszczeniach na zapleczu sklepu; brak rękawiczek jednorazowych, środków myjących, dezynfekcyjnych, ręczników jednorazowych, brak dostępu do wody),
- niewywiązywanie się z obowiązku złożenia wniosku o dokonanie zmian w rejestrze zakładów w związku ze zmianą danych podmiotu prowadzącego działalność w obiekcie,
- brak dokumentacji pozwalającej na identyfikację dostawców środków spożywczych,
- brak zapisów dotyczących daty otwarcia opakowań zbiorczych produktów sprzedawanych luzem, na wagę, dla których producenci określili termin, w jakim należy spożyć produkt,
- wykorzystywanie do przygotowywania potraw środków spożywczych nie spełniających wymagań rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach (Dz.U. z 2016 r. poz. 1154) zawierających w składzie m.in. wzmacniacze smaku oraz

w zakresie częstotliwości podawania dzieciom produktów mlecznych, warzyw oraz owoców, a także produktów z grupy mięso, jaja, orzechy nasiona roślin strączkowych,

- wprowadzanie do obrotu produktu, który zawiera składnik budzący wątpliwości co do stosowania wśród małych dzieci (wyciąg z rośliny *Artemisia absinthium* – bylica piołun zwana potocznie piołunem), oraz nie zgłoszonego do GIS w myśl art. 29 ust.1 Ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2023 r. poz. 1448),
- niewłaściwe postępowanie z mat. kat. 3 (odbierane są przez okolicznych mieszkańców, wyrzucanie resztek jedzenia od klienta do ogólnego pojemnika na odpady, brak podpisanej umowy z firmą specjalistyczną na odbiór materiału kat.3),
- brak zapewnienia konsumentom końcowym dostępu do informacji przed ostatecznym dokonaniem przez nich zakupu na temat sprzedawanych za pośrednictwem sklepu internetowego potraw w zakresie nazwy dań oraz ich składu, w tym składników alergennych lub powodujących reakcje nietolerancji obecnych w żywności.

III.2. Działania w ramach systemów wczesnego ostrzegania RASFF i RAPEX

Powiatowa Stacja uczestniczy stale w działaniach w ramach systemów wczesnego ostrzegania RASFF stale doskonaląc biegłość w tym zakresie w ramach prowadzonych szkoleń. W związku z kwestionowaniem próbki grochu całego, jaj z chowu na wolnym wybiegu, pasków fileta z kurczaka – świeże oraz lubczyku produkty zgłoszono do systemu RASFF.

III.3. Współpraca z innymi organami kontroli

Współpraca z Inspekcją Weterynaryjną

W ramach porozumienia ramowego z dnia z dnia 15 listopada 2018 r. zawartego pomiędzy Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w Katowicach i Wojewódzkim Lekarzem Weterynarii w Katowicach o współdziałaniu i współpracy organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej i organów Inspekcji Weterynaryjnej w 2024 r. prowadzona była wzajemna korespondencja przeznaczona do wykorzystania służbowego. Ponadto w ramach realizacji „Planu poboru prób na 2024 r.” przekazywano informacje o wynikach terenowo właściwym lekarzom weterynarii. Przekazano również interwencję dotyczącą braku etykiet na produktach pakowanych pochodzenia zwierzęcego oraz nielegalnego wprowadzania wędlin (wyrób własny) za pośrednictwem Allegro, niewłaściwych warunków higienicznych hodowli kur. W ramach współpracy w nawiązaniu do pisma ŚPWIS z dnia 19.02.2024 r. nr NS- BŻ.9011.65.2024 dot. wzmożonego nadzoru nad miejscami obrotu mięsem i wyrobami mięsnymi ze szczególnym uwzględnieniem targowisk oraz w nawiązaniu do Porozumienia podjęto wspólne działania. Podjęto próbę przeprowadzenia kontroli na targowisku w Raciborzu nadzorowanym przez PLW w Raciborzu w zakresie handlu zwierzętami i produktami pochodzenia zwierzęcego. Nie stwierdzono wprowadzania do obrotu produktów pochodzenia zwierzęcego. Zgodnie z uzyskaną informacją sezon handlowy dla osób prowadzących sprzedaż żywych zwierząt, mięsa i przetworów mięsnych rozpoczyna

HIGIENA ŻYWNOSCI, ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU

się od marca. Przeprowadzono również kontrolę na targowisku nadzorowanym przez PPIS w Raciborzu. Skontrolowano zakład nadzorowany, który prowadzi działalność w zakresie wprowadzania do obrotu wędlin, drobiu, wieprzowiny i wołowiny. Nie stwierdzono nieprawidłowości. Zapewniona jest identyfikowalność wprowadzanych do obrotu środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego. Ponadto uzyskano informację od zarządcy targowiska, iż na terenie targowiska działalność prowadzą stałe podmioty, weryfikowane podczas pobierania opłat targowych. Zgodnie z oświadczeniem zarządcy nie pojawiają się nowi, niezidentyfikowani przedsiębiorcy.

Ze względu na informacje przekazane przez PLW w Raciborzu o nieprawidłowościach w zakresie stwierdzenia *Listeria monocytogenes* w wymazach środowiskowych pobranych z powierzchni sprzętów i wyposażenia u 2 producentów przetwórstwa mięsnego, zaplanowano i pobrano do badań laboratoryjnych próby wyrobu gotowego w kierunku *Listeria monocytogenes*. W ramach urzędowej kontroli celowanej pobrano 10 prób wyrobów mięsnych. Przeprowadzone badania nie wykazały nieprawidłowości.

W związku z kwestionowaniem prób środków spożywczych produkowanych w zakładzie znajdującym się pod nadzorem Powiatowego Lekarza Weterynarii przekazano informacje wraz ze sprawozdaniem z poboru prób.

Współpraca z Inspekcją Farmaceutyczną

W ramach porozumienia z dnia 05 listopada 2008 r. o współpracy organów Państwowej Inspekcji Farmaceutycznej i Państwowej Inspekcji Sanitarnej w województwie śląskim kontynuowano współpracę między inspekcjami. W ramach realizacji współpracy z inspekcją farmaceutyczną PPIS w Raciborzu pisemnie poinformował o planowanych kontrolach w obiektach wspólnie nadzorowanych. W 2024 r. przeprowadzono 15 kontroli w obiektach będących pod nadzorem IF, w tym 13 kontroli sanitarnych z wykorzystaniem arkusza oceny zakładu. W trakcie 1 kontroli stwierdzono nieprawidłowości dotyczące wprowadzania do obrotu suplementu diety zawierającego składnik zabroniony w żywności. W trakcie prowadzonych kontroli nie nałożono mandatów.

W powyższych obiektach pobrano 6 próbek środków spożywczych (2 próbki żywności specjalnego przeznaczenia medyczne w kierunku oznaczenia zawartości substancji dodatkowych i oceny znakowania oraz 4 próbki suplementów diety, w tym 2 próbki w kierunku oznaczenia zawartości alkaloidów pirolizydynowych, 1 na zawartość kwasów tłuszczowych omega-3 i znakowanie, 1 próbkę w kierunku oznaczenia zawartości witaminy C oraz oceny znakowania). Próbek nie kwestionowano

Współpraca z Państwową Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa

W 2024 r. kontynuowano współpracę na szczeblu lokalnym z Państwową Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa dotyczącą nadzoru nad działalnością w zakresie produkcji pierwotnej produktów pochodzenia roślinnego. W ramach realizowania Porozumienia z dnia 22 grudnia 2020r pomiędzy Głównym Inspektorem Sanitarnym Głównym Inspektorem Ochrony Roślin i Nasiennictwa Głównym Inspektorem Jakości Handlowej Artykułów Rolno-spożywczych oraz Głównym Inspektorem Ochrony Środowiska przeprowadzono 2 wspólne kontrole, w tym 1 z elementem poboru prób u producenta produkcji

pierwotnej. Do badań laboratoryjnych pobrano 1 próbkę sałaty w kierunku zawartości azotanów. W wyniku kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości. Próbkę nie kwestionowano.

W ramach współpracy przekazywano zgodnie z właściwością informacje pozyskane w wyniku prowadzenia postępowania w sprawie kwestionowanego produktu - lnu wycofanego z obrotu ze względu na przekroczenie NDP dla pestycydu.

Współpraca z Inspekcją Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych

W ramach współpracy przekazywano zgodnie z właściwością informacje pozyskane na kontrolach u importera na temat stwierdzonych nieprawidłowości dotyczących przesyłek siemienia lnianego złotego pochodzących z Ukrainy oraz nasion chia z Paragwaju.

Współpraca z Inspekcją Handlową

W ramach współpracy przekazywano zgodnie z właściwością interwencję na występowanie różnic pomiędzy cenami produktów zamieszczonych na półkach przy produktach a cenami na kasie.

Współpraca z Inspekcją Ochrony Środowiska

W ramach współpracy przekazywano zgodnie z właściwością informacje pozyskane w wyniku prowadzenia postępowania w sprawie kwestionowanego produktu - lnu wycofanego z obrotu ze względu na przekroczenie NDP dla pestycydu.

Współpraca z terenowo właściwymi inspektorami sanitarnymi

W ramach współpracy przekazywano informacje terenowo właściwym inspektorom sanitarnym. W roku 2024 informowano inspektorów o stwierdzanych nieprawidłowościach podczas kontroli przeprowadzanych w ramach działań nadzorowych prowadzonych na podległym terenie u przedsiębiorców. Ponadto w ramach realizacji „Planu poboru prób na 2024 r.”, w przypadku stwierdzania naruszeń przekazywano dokumentację właściwym miejscowo ppis. W przypadku kwestionowania próbek niezwłocznie przekazywano informację terenowo właściwym inspektorom sanitarnym

III.4. Jakość zdrowotna środków spożywczych

W ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu pobrano łącznie do badań 471 próbek środków spożywczych, w tym pobrano 231 próbek żywności do badań w ramach urzędowej kontroli żywności, 207 - do badań w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu oraz 33 w ramach monitoringu. Do badań pobrano również 8 próbek materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

Ponadto w roku 2024 pobrano 21 próbek sanitarnych w piekarniach w ramach akcji „Mklik próchniczek”. Badania laboratoryjne wykonywane były w ramach zintegrowanego laboratorium województwa śląskiego tj. w WSSE w Katowicach, PSSE w Żywcu, PSSE w Bytomiu, PSSE w Częstochowie oraz PSSE w Dąbrowie Górniczej. Ponadto próby badane były także w laboratoriach inspekcji sanitarnej spoza województwa śląskiego (WSSE w Krakowie, WSSE we Wrocławiu, WSSE w Bydgoszczy, WSSE w Rzeszowie, WSSE w Łodzi, WSSE w Opolu, WSSE w Warszawie, WSSE w Białymstoku) oraz w laboratoriach spoza PIS (PIW-PIB w Puławach oraz NIZP PZH-PIB).

III.5. Ocena sposobu żywienia

W roku 2024 przeprowadzono 2 teoretyczne oceny sposobu żywienia w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego- żłobkach.

Analizy jadłospisów przeprowadzono na podstawie jadłospisu dekadowego oraz wyliczeń zawartości składników odżywczych w podawanych posiłkach za pomocą programu komputerowego DIETA 6D. W analizie uwzględniono aktualnie zalecane przez NIZP-PZH normy żywienia właściwe dla grupy dzieci w wieku 1-3 (Normy żywienia dla populacji Polski i ich zastosowanie pod red. Mirosława Jarosza, Ewy Rychlik, Katarzyna Stoś, Jadwigi Charzewskiej, Wyd. Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego – Państwowy Zakład Higieny, Warszawa, 2020 r.).

Badania laboratoryjne pobranych w żłobkach próbek posiłków obiadowych wykazały w 1 przypadku za wysoką kaloryczność posiłków. Badania potwierdziły, że w posiłkach w obu badanych przypadkach podaje się zbyt dużą ilość soli.

Analiza jakościowa ocenionych jadłospisów dekadowych wykazała, że w 1 przypadku uwzględnia się zbyt małe ilości mleka lub produktów mlecznych, produktów zbożowych z tzw. grubego przemiału. W obu przypadkach ocena wykazała zbyt małe ilości/porcje produktów z grupy jaja, mięso, ryby.

Informację o wynikach oceny teoretycznej z uwzględnieniem wyników badań laboratoryjnych przekazano do Urzędu Miasta, a także do wszystkich obiektów, w których pobierano próby. W ocenie zawarto zalecenia dotyczące poprawy jakości żywienia w tych placówkach.

W roku 2024 przeprowadzono kontrole w 2 szpitalach funkcjonujących na terenie powiatu raciborskiego. W obu szpitalach przeprowadzono kontrole kompleksowe w zakresie żywności i żywienia z wykorzystaniem arkuszy oceny zakładu oraz pobrano do oceny jadłospisy dekadowe. W zakresie oceny teoretycznej jadłospisu dekadowego uwzględniającej normy zalecane przez Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego PZH, w 1 przypadku nie stwierdzono naruszeń dot. żywienia w placówce. W drugim zakładzie stwierdzono nieprawidłowości, które dotyczyły niewystarczającej podaży produktów zbożowych z pełnego przemiału oraz braku ryb i przetworów rybnych w dekadzie. Ocenę opisową wraz z zaleceniami przekazano podmiotom odpowiedzialnym za żywienie w placówkach. W celu poprawy żywienia szpitalnego prowadzonego przez placówkę zalecono uwzględnić zmiany jadłospisów w zakresie:

- zapewnienia produktów zbożowych z pełnego przemiału przynajmniej w 1 głównym posiłku;
- zapewnienia ryb i/lub przetworów rybnych w dekadzie.

III.6. Skargi i wnioski

W 2024 r. odnotowano wpływ **57** wniosków i interwencji (34 anonimowe i 23 nie anonimowe). 20 wniosków uznano za zasadne (12 anonimowych i 8 nie anonimowych). Interwencje dotyczyły: braku zachowania ciągłości łańcucha chłodniczego; wprowadzania do obrotu artykułów spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia/ dacie minimalnej trwałości, w tym niewłaściwej jakości; braku higieny personelu, produkcji/ sprzedaży w szczególności żywności nieopakowanej; brak skutecznego zabezpieczenia obiektu przed dostępem szkodników/ obecność szkodników w obiekcie; braku orzeczeń

lekarskich do celów sanitarno-epidemiologicznych pracowników; niewłaściwych warunków higieniczno-sanitarnych w obiekcie; niewłaściwego postępowania z odpadami w tym z materiałem kat.3; prowadzenia działalności bez złożenia wniosku o zatwierdzenie i wpis do rejestru; niewłaściwe przechowywania wody butelkowanej (na zewnątrz budynku); niewłaściwe użytkowanie naczyń wielokrotnego użytku przez osadzonych w Zakładzie Karnym; wprowadzanie konsumenta w błąd poprzez sugerowanie właściwości leczniczych suplementom diety; usuwanie oznakowania/ etykiet; niewłaściwe żywienie pensjonariuszy w zakładzie żywienia zamkniętego.

W związku ze stwierdzonymi naruszeniami na winnych nałożono 18 mandatów karnych oraz wydano zalecenia doraźne.

Pobrano 1 próbę produktu do badań sensorycznych. Próby nie kwestionowano.

W 1 przypadku przekazano interwencję zgodnie z właściwością miejscową do PPIS, 3 przekazano zgodnie z właściwością rzeczową i miejscową do PLW, 1 do Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Katowicach.

W związku ze stwierdzonymi naruszeniami nie znaleziono przesłanek do skierowania wniosków o nałożeniu kary

IV. HIGIENA DZIECI I MŁODZIEŻY

IV.1. Stan sanitarny nadzorowanych placówek nauczania i wychowania

W roku 2024, podobnie jak w roku 2023, skontrolowano 98% placówek stałych będących w ewidencji (w 2022 r. - 97%).

W skontrolowanych placówkach stałych pracownicy pionu Higieny Dzieci i Młodzieży przeprowadzili w sumie 222 kontrole. Kontrole związane były z oceną stanu sanitarnego placówki (w tym również w związku z zaistniałą sytuacją powodziową), oceną gabinetów profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej w szkołach w związku z planowaną przez Ministerstwo Zdrowia akcją dotyczącą możliwości zaszczepienia przeciwko wirusowi HPV uczniów w wieku 9-14 lat w zorganizowanych punktach szczepień bezpośrednio w placówkach edukacyjnych, sprawdzeniem wykonania nakazów decyzji lub zaleceń pokontrolnych, pismem strony lub wniesioną interwencją.

Tabela. Analiza porównawcza liczby przeprowadzonych kontroli w placówkach nauczania i wychowania powiatu raciborskiego w latach 2022-2024.

ROK	Liczba placówek będących w ewidencji	Liczba placówek skontrolowanych	Liczba przeprowadzonych kontroli
2022	132	128	175
2023	132	130	231
2024	133	131	222

Stan czystości i porządku skontrolowanych placówek nauczania i wychowania zlokalizowanych na terenie powiatu raciborskiego nie budził większych zastrzeżeń; drobne uchybienia były natychmiast eliminowane. W placówkach zapewnione były środki do higieny osobistej, aczkolwiek w części z nich odnotowano brak bieżącej ciepłej wody bądź to w pojedynczych pomieszczeniach sanitarnych bądź przy niektórych umywalkach (we wszystkich problem został rozwiązany jeszcze w 2024 r.). Na stanie placówek znajdowały się również środki do czyszczenia i dezynfekcji pomieszczeń i sprzętów, a w większości z nich także do dezynfekcji rąk.

W następstwie przeprowadzonych kontroli Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Raciborzu wydał 13 decyzji, w których nakazał usunięcie w określonym czasie stwierdzonych nieprawidłowości, a co za tym idzie zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków dzieciom i młodzieży (decyzje dotyczyły m.in.: stanu sanitarno-technicznego ścian i/lub sufitów i/lub podłóg pomieszczeń i ciągów komunikacyjnych, urządzeń sanitarnych, krzeseł i ławek/stolików oraz innych mebli, z których korzystają dzieci/młodzież, sprzętów sportowych wykorzystywanych podczas zajęć z wychowania fizycznego, urządzeń na placu zabaw, nawierzchni boisk/placu zabaw). 2 z 13 wydanych w 2024 r. decyzji odnosiło się do przedszkoli, 8 - do szkół podstawowych, 1 - do zespołu szkół i 2 - do placówek z pobytem całodobowym.

Nakazy 2 z 13 decyzji zostały zrealizowane jeszcze w roku 2024 (w 2024 r. odnotowano wykonanie także 5 decyzji z lat ubiegłych; w sumie, postępowanie administracyjne zakończono w 6 placówkach). Wystosowano również 14 decyzji zmieniających termin nałożonych na stronę obowiązków.

Ponadto w minionym roku, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Raciborzu wydał 2 decyzje o spełnieniu wymagań sanitarno-lokalowych określonych w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 10.07.2024 r. w sprawie wymagań lokalowych i sanitarnych jakie musi spełniać lokal, w którym ma być prowadzony żłobek lub klub dziecięcy, w związku z zakończeniem przebudowy i rozbudowy głównej siedziby jednego z raciborskich żłobków oraz rozszerzeniem działalności jednego ze żłobków niepublicznych.

W sumie w 2024 r. wydano 29 decyzji merytorycznych.

Podczas prowadzonego nadzoru sanitarnego nad placówkami nauczania i wychowania 8 gmin powiatu raciborskiego nie nałożono żadnego mandatu karnego.

Interwencje (12) wniesione w 2024 r. dotyczyły: braku środków higieny osobistej w łazienkach przedszkolnych (1), nieprzyjemnego zapachu oraz braku czystości w sanitariatach uczniowskich, a także złego stanu sanitarno-technicznego w niektórych salach lekcyjnych (1), uciążliwego zapachu chemicznego w pomieszczeniach budynku szkoły (1), uciążliwego hałasu z przedszkolnego placu zabaw (1) oraz braku skutecznych/wystarczających działań ze strony dyrekcji placówki w celu wyeliminowania problemu wszawicy wśród przedszkolaków bądź uczniów (8).

Uzasadnione okazały się 2 interwencje dotyczące wszawicy oraz interwencje dotyczące nieprzyjemnego zapachu oraz braku czystości w sanitariatach uczniowskich, a także uciążliwego zapachu chemicznego w pomieszczeniach budynku szkoły.

IV.2. Przygotowanie szkół do nowego roku szkolnego.

W roku 2024 pod względem przygotowania szkół powiatu raciborskiego do rozpoczęcia nowego roku szkolnego 2024/2025 skontrolowano 32 placówki (tj. 14 szkół podstawowych, 2 szkoły specjalne, 1 liceum ogólnokształcące i 1 szkołę policealną funkcjonujące samodzielnie oraz 14 zespołów szkół). Kontrole ujawniły, że w ponad połowie placówek prowadzono bądź już przeprowadzono prace remontowe (o mniejszym lub większym zakresie). We wszystkich skontrolowanych placówkach, mając na uwadze zastany stan sanitarno-techniczny, rok szkolny mógł się rozpocząć.

Prowadzona w roku szkolnym 2023/2024 rozbudowa i remont budynku szkolnego (w tym bloku sportowego) w jednym z zespołów szkolno-przedszkolnych zakończyła się jeszcze przed rozpoczęciem bieżącego roku szkolnego.

IV.3. Warunki realizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad uczniami w szkołach.

W minionym roku, warunki realizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad uczniami (pozu), podobnie jak w roku 2023, oceniono podczas bieżących kontroli sanitarnych w 51 placówkach (szkoły funkcjonujące samodzielnie oraz zespoły szkół). We wszystkich skontrolowanych szkołach uczniowie objęci byli opieką

medyczną przez pielęgniarki bądź higienistki szkolne. Gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej posiadało 96% skontrolowanych placówek szkolnych. W przypadku 8% placówek (w tym 2 szkół funkcjonujących w zespołach szkolno-przedszkolnych, na terenie których znajdują się gabinety) uczniowie w ramach badań z zakresu poznu korzystali z usług świadczonych w pobliskich zoz-ch. Nie zakwestionowano stanu sanitarnego żadnego ze skontrolowanych gabinetów profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej.

Ponadto, w okresie 12.08.-13.09.2024 r. gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej, w różnego typu placówkach funkcjonujących na terenie powiatu raciborskiego, skontrolowano również w związku z planowaną przez Ministerstwo Zdrowia akcją dotyczącą możliwości zaszczepienia przeciwko wirusowi HPV uczniów w wieku 9-14 lat w zorganizowanych punktach szczepień bezpośrednio w placówkach edukacyjnych. Kontrole ukierunkowane były przede wszystkim na ocenę stanu sanitarno-higienicznego, zapewnienia dostępu do bieżącej ciepłej i zimnej wody, rodzaju znajdującego się w nich wyposażenia oraz postępowania z odpadami medycznymi.

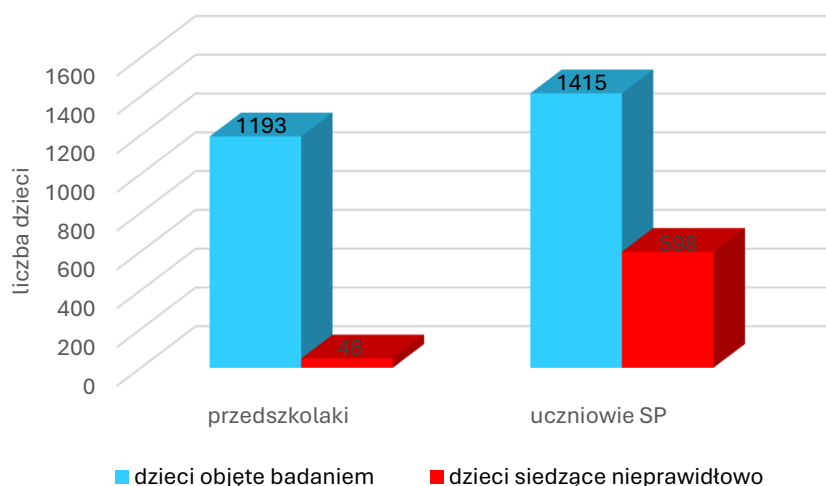
Według danych z grudnia 2024 r., do udziału w programie zadeklarowało się 8 placówek.

IV.4. Dostosowanie mebli szkolnych i przedszkolnych do wzrostu uczniów i dzieci oraz ich oznakowanie

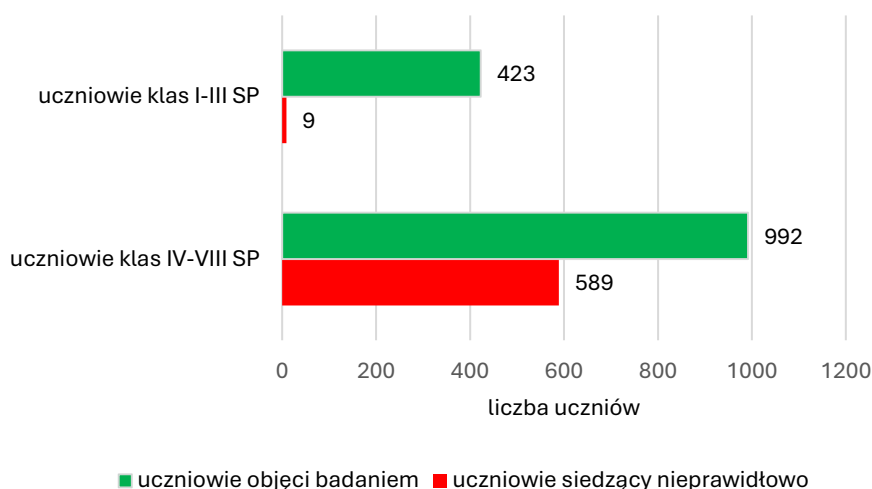
W ramach sprawowanego nadzoru sanitarnego w roku 2024, podobnie jak w latach ubiegłych, w wybranych placówkach przedszkolnych (19) oraz w wybranych szkołach podstawowych (11) funkcjonujących zarówno samodzielnie, jak i w zespołach szkół, dokonano oceny dostosowania mebli (stolików/lawek i krzeseł) do warunków antropometrycznych przedszkolaków i uczniów klas I-III. Ponadto, w 2024 r., w ramach działań na rzecz eliminacji ryzyka rozwoju wad postawy u dzieci i młodzieży oceniono dostosowanie mebli do wzrostu uczniów klas IV-VIII w kolejnych 8 wybranych szkołach podstawowych.

Wyniki przeprowadzonych badań przedstawiają wykresy:

Wykres 1. Ocena dostosowania mebli do wzrostu przedszkolaków i uczniów szkół podstawowych w 2024r.

Wykres 2. Ocena dostosowania mebli do wzrostu uczniów szkół podstawowych w 2024 r.

W sumie badaniem objęto 1193 przedszkolaków i 1415 uczniów (423 z klas I-III i 992 z klas IV-VIII). Stwierdzono, iż w minionym roku:

- 4% przedszkolaków (w 2023 r. - 10%, w 2022 r. - 0%),
- 2% uczniów klas I-III (w 2023 r. - 13,5%, w 2022 r. - 0%),
- 59% uczniów klas IV-VIII,

objętych badaniem siedziało przy stanowiskach niedostosowanych do ich wzrostu.

Podczas przedmiotowej oceny zwracano uwagę nie tylko na dostosowanie parametrów funkcjonalnych mebli do wzrostu dzieci, ale także na oznakowanie mebli, odpowiednie zestawienie krzesła ze stolikiem/ławką, ich stan techniczny oraz posiadanie przez meble certyfikatu. Stwierdzono, iż nie wszystkie meble, z których korzystały dzieci były prawidłowo zestawione, oznakowane i posiadały certyfikaty. Stan techniczny niektórych mebli szkolnych również budził zastrzeżenia.

W następstwie przeprowadzonych badań i na podstawie uzyskanych wyników w roku 2024 wydano 8 decyzji merytorycznych nakazujących dostosowanie mebli edukacyjnych do wymagań ergonomii (1 dotyczyła przedszkola, a 7 - szkół); w odniesieniu do 3 szkół, dodatkowo, nakazano zapewnić meble w dobrym stanie technicznym. 2 z wydanych decyzji wyegzekwowane zostały jeszcze w minionym roku (dotyczy przedszkola i jednej ze szkół).

IV.5. Tygodniowe rozkłady zajęć lekcyjnych

W 2024 r. w skontrolowanych szkołach, w których dokonano higienicznej oceny planów lekcji, nie stwierdzono niezgodności tygodniowego rozkładu zajęć lekcyjnych z zasadami higieny. Tym samym, w placówkach tych, w wyniku dokonanych ocen, nie prowadzono postępowania pokontrolnego.

IV.6. Przebieg wypoczynku dzieci i młodzieży

Na terenie powiatu raciborskiego w roku 2024, podobnie jak w latach ubiegłych, organizowany był wypoczynek dla dzieci i młodzieży.

W uruchomionej na stronie MEN w 2010 r. elektronicznej bazie wypoczynku, w roku 2024 zgłoszonych zostało 5 turnusów wypoczynku zimowego (wyłącznie wypoczynek w miejscu zamieszkania) i 37 turnusów wypoczynku letniego (wypoczynek w miejscu zamieszkania i wypoczynek całodobowy). 67% turnusów zarejestrowanych w bazie zostało skontrolowanych; skontrolowano również 2 turnusy wypoczynku letniego, które nie zostały zgłoszone przez organizatora do bazy MEN. Podczas kontroli oceniano warunki sanitarno-higieniczne. Przeprowadzone przez pracowników Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży kontrole (5 w okresie ferii zimowych i 20 w trakcie wakacji letnich) nie wykazały nieprawidłowości i uchybień w w/w kwestii. Wypoczynek w miejscu zamieszkania organizowany był na bazie szkół i placówek pracy pozaszkolnej. Kolonie zorganizowane zostały natomiast w obiektach hotelowych lub świadczących usługi hotelarskie. W 2024 r., w przeciwieństwie do roku 2023, na terenie powiatu raciborskiego w okresie wakacji nie odbył się żaden obóz pod namiotami.

Warunki żywienia zarówno dzieci/młodzieży wypoczywających na koloniach, a także uczestniczących w zajęciach w ramach wypoczynku w miejscu zamieszkania zostały skontrolowane przez pracowników Sekcji Bezpieczeństwa Żywności i Żywienia tut. Stacji. W tym zakresie również nie stwierdzono nieprawidłowości.

Jak ustalono, na skontrolowanych turnusach wypoczywało 883 uczestników.

W minionym roku, podczas wypoczynku zimowego do tut. Stacji zgłoszono 1 interwencję. Przeprowadzona kontrola wykazała, iż wypoczynek pod wskazanym adresem nie odbywał się; interwencja okazała się więc nieuzasadniona.

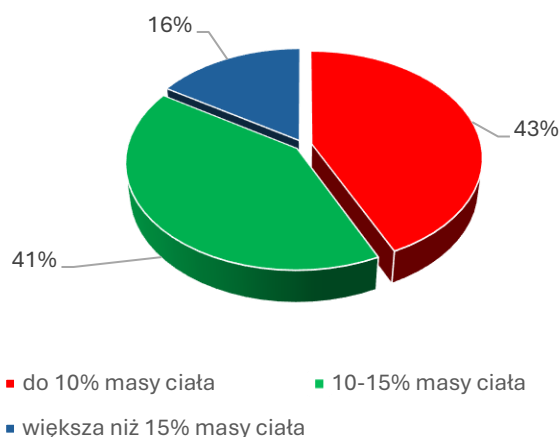
W roku 2024, podobnie jak w latach ubiegłych, nadzór nad wypoczynkiem został wzmocniony działaniami edukacyjno-informacyjnymi na temat bezpiecznych zachowań zdrowotnych podczas ferii i wakacji. Przekazywane były materiały edukacyjno-informacyjne dotyczące omawianych zagadnień.

IV.7. Obciążenie uczniów ciężarem tornistrów/plecaków oraz zapewnienie im miejsca na pozostawienie w szkole części podręczników i przyborów szkolnych

W 2024 r., w kolejnych 8 wybranych szkołach podstawowych powiatu raciborskiego (szkoły funkcjonujące samodzielnie) przeprowadzono pomiary obciążenia uczniów klas starszych ciężarem tornistrów/plecaków. W sumie, w ramach badania, zważono 1183 uczniów klas IV-VIII i tyle samo tornistrów/plecaków. Tornistry/plecaki ważono z całą zawartością. Stwierdzono, iż:

- ciężar tornistra/plecaka 188 uczniów (16%) przekraczał 15% ich masy ciała;
- ciężar tornistra/plecaka 491 uczniów (41%) mieścił się w zakresie 10-15% masy ciała dziecka;
- ciężar tornistra/plecaka 504 uczniów (43%) nie przekraczał 10% ich masy ciała.

Wykres 3. Ocena obciążenia uczniów klas IV-VIII ciężarem tornistrów w wybranych szkołach podstawowych powiatu raciborskiego w 2024 r.

Z uwagi na brak uregulowań prawnych dotyczących wagi tornistra/plecaka szkolnego przyjmuje się, iż jego ciężar nie powinien przekraczać 10-15% masy ciała dziecka.

Najcięższy tornister ważył 11,2 kg (przy wadze ucznia 44,2 kg), co stanowiło aż 25,3% masy ciała jego właściciela. Przeprowadzone badania wykazały także, iż znaczna waga tornistra/plecaka nie zawsze przesądzała o przekroczeniu przyjętych norm masy ciała dziecka (np. tornister/plecak o masie 8,6 kg stanowił 8,6% masy ciała jego właściciela).

Zarówno do placówek, w których przeprowadzono pomiary, jak i do ich organów prowadzących przesłano wystąpienia w przedmiotowej kwestii.

We wszystkich 8 szkołach wyznaczone zostały miejsca (szafki, w tym też te na odzież wierzchnią dzieci i/lub półki w salach) na pozostawienie przez uczniów części podręczników i przyborów szkolnych.

IV.8. Warunki do utrzymania higieny jamy ustnej przez dzieci uczęszczające do przedszkoli

Kontrole przeprowadzone w 2024 r. we wszystkich przedszkolach powiatu raciborskiego, zarówno tych funkcjonujących samodzielnie, jak i w zespołach szkół wykazały, iż w 39% placówek skontrolowanych przedszkolaki myły zęby (w 2023 r. – w 29% przedszkoli dzieci szczotkowały zęby podczas pobytu w placówce).

Nie stwierdzono nieprawidłowości w przedmiotowej kwestii; uwagi kierowane do dyrektorów niektórych placówek dotyczyły stanu pojedynczych przyborów do higieny jamy ustnej.

V. HIGIENA PRACY

V.1. Realizacja zadań w 2024r.

Do zadań Sekcji Higieny Pracy PSSE w Raciborzu, zgodnie z art. 1 pkt 2 Ustawy z dnia 14.03.1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, należy sprawowanie nadzoru nad warunkami higieny pracy w zakładach pracy w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych oraz zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy.

Do głównych kierunków działania pionu Higieny Pracy w 2024 r. należało:

- ochrona zdrowia pracowników przed niekorzystnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w miejscu pracy poprzez
- nadzór nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy,
- nadzór nad substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, produktami biobójczymi, detergentami i prekursorami narkotyków kat. 2 i 3 oraz kosmetykami,
- sprawowanie nadzoru nad ustawowym zakazem wytwarzania lub wprowadzania do obrotu produktów stwarzających zagrożenie życia lub zdrowia ludzi, w tym środków zastępczych.

V.2. Charakterystyka obszaru działania

Pod nadzorem Sekcji Higieny Pracy PSSE w Raciborzu w 2024 roku znalazło się 464 zakłady pracy, zatrudniające ogółem 23538 pracowników. Wśród zakładów objętych ewidencją najwięcej pracowników zatrudnionych jest w zakładach zakwalifikowanych do grup 22 Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) - Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych, gdzie zatrudnienie znajduje 11844 osób, co stanowi 50% wszystkich pracowników objętych nadzorem.

PKD	Nazwa działu według Polskiej Klasyfikacji Działalności	Liczba zatrudnionych
22	Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	11844
25	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń	1348
86	Opieka zdrowotna	946
10	Produkcja artykułów spożywczych	939
47	Handel detaliczny z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi	623

Większość zakładów pracy na terenie powiatu to zakłady małe, zatrudniające do 9 pracowników (w roku 2024 pod nadzorem PSSE w Raciborzu było 239 takich zakładów, co stanowi ponad 50% wszystkich zakładów znajdujących się w ewidencji) oraz zakłady zatrudniające od 10 do 50 pracowników (w roku

2024 pod nadzorem PSSE w Raciborzu było 173 takie zakłady, co stanowi ok. 37 % wszystkich zakładów znajdujących się w ewidencji).

V.3. Bieżący nadzór sanitarny nad zakładami pracy

Bezpośrednim zagrożeniem dla zdrowia jest praca na stanowiskach, na których występuje przekroczenie najwyższego dopuszczalnego natężenia (NDN) oraz stężenia (NDS) czynników szkodliwych dla zdrowia. W zakładach nadzorowanych, w warunkach szkodliwych zatrudnionych jest 331 osób, w tym:

- 330 osób pracuje w narażeniu na hałas,
- 23 osoby w narażeniu na pyły,
- 19 osób w narażeniu na czynniki chemiczne,

Jednakże należałoby przypuszczać, że liczba ta w rzeczywistości jest jeszcze wyższa, ponieważ w wielu zakładach nie przeprowadza się badań i pomiarów czynników szkodliwych występujących na stanowiskach pracy.

Największe zagrożenia zdrowotne w środowisku pracy występowały w zakładach pracy zajmujących się:

- produkcją wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych – PKD 22
 - 254 osoby narażone na hałas,
- produkcją metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń – PKD 25
 - 56 osób narażonych na hałas,
 - 5 osób narażonych na pył,
- produkcją metali – PKD 24
 - 18 osób narażonych na hałas,
 - 18 osób narażonych na pył,
 - 18 osób narażonych na czynniki chemiczne.

Do głównych działań podejmowanych przez pracodawców w celu zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków pracy należą:

- zmiana organizacji pracy, poprzez wprowadzenie dodatkowych przerw w pracy i rotacji pracowników,
- remonty maszyn i urządzeń, wymiana starych, zużytych maszyn i urządzeń na nowe,
- wydzielenie stanowisk pracy związanych z występowaniem przekroczeń,
- konserwacja lub wykonanie nowej instalacji wentylacji odciągowej miejscowej na stanowiskach pracy.

Niektóre procesy technologiczne, jak również stosowane maszyny i urządzenia nie pozwalają na dostosowanie hałasu do obowiązujących normatywów higienicznych. W takich przypadkach pracownicy są obowiązani do stosowania indywidualnie dobranych środków ochronnych. Jednak obowiązkiem pracodawcy jest wykorzystanie wszystkich osiągnięć nauki i techniki, po to, aby pracownik nie był narażony na czynnik szkodliwy.

W większości przypadków przestrzegany jest obowiązek stosowania przez pracowników środków ochrony indywidualnej na stanowiskach pracy, na których stwierdzone są przekroczenia dopuszczalnych norm

higienicznych. Stosowane są również inne środki ochrony jak maseczki p/pyłowe, maseczki z pochłaniaczami, okulary, właściwe rękawice ochronne i inne specjalistyczne ochrony stosowane w zależności od rodzaju wykonywanej pracy.

W roku 2024 pracownicy Sekcji Higieny Pracy skontrolowali 150 zakładów pracy zatrudniających 15955 osób. Przeprowadzono łącznie 173 kontrole, w tym:

- 74 kontrole w ramach nadzoru nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami,
- 30 kontroli w ramach nadzoru nad produktami biobójczymi,
- 34 kontrole w zakresie czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy,
- 42 kontrole w ramach nadzoru nad czynnikami biologicznymi w środowisku pracy,
- 6 kontroli w ramach nadzoru nad detergentami,
- 9 kontroli w ramach nadzoru nad kosmetykami.

W roku 2024 wydano 50 decyzji administracyjnych, które zawierały 197 nakazów dot. m.in.

- substancji i mieszanin niebezpiecznych,
- kosmetyków,
- substancji ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym,
- szkodliwych czynników biologicznych dla zdrowia występujących w środowisku pracy,
- badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowiskach pracy,
- obniżenia stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowiskach pracy do dopuszczalnych NDS i NDN,
- zapewnienia właściwego stanu higieniczno-sanitarnego oraz prawidłowego urządzenia pomieszczeń higieniczno – sanitarnych oraz pomieszczeń pracy,
- przeprowadzenia lub uzupełnienia oceny ryzyka zawodowego o zagrożenia występujące w środowisku pracy oraz zapoznania z nią pracowników.

V.4. Nadzór nad chemikaliami

W 2024 r. , pod nadzorem tutejszej Stacji znalazło się 67 obiektów wprowadzających do obrotu substancje chemiczne w postaci własnej lub jako składniki w mieszaninach, w tym:

2 producentów substancji chemicznych, 1 importer, 5 dalszych użytkowników – formulatorów, 59 dystrybutorów substancji chemicznych i ich mieszanin.

Pod nadzorem było także 228 zakładów stosujących substancje chemiczne lub ich mieszaniny.

W 2024 r. przeprowadzono łącznie 74 kontrole, skontrolowano: 1 importera, 3 dalszych użytkowników – formulatorów, 13 dystrybutorów oraz 57 stosujących substancje chemiczne lub ich mieszaniny w działalności zawodowej. Sprawdzono 88 kart charakterystyk mieszanin chemicznych oraz 83 oznakowania opakowań.

Naruszenia przepisów w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin stwierdzono w 9 przypadkach.

Liczba wprowadzających do obrotu, u których stwierdzono karty charakterystyki niezgodne z prawem – 3,

Liczba substancji chemicznych/mieszanin chemicznych, dla których zakwestionowano karty charakterystyki - 8

Liczba stosujących, u których stwierdzono brak aktualnego spisu stosowanych substancji niebezpiecznych, mieszanin niebezpiecznych, substancji stwarzających zagrożenie lub mieszanin stwarzających zagrożenie – 5,

Liczba stosujących, u których stwierdzono brak kart charakterystyki – 3,

Liczba stosujących, u których stwierdzono karty charakterystyki niezgodne z prawem – 1.

W wyniku przeprowadzonych kontroli wydano decyzje administracyjne nakazujące usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości a wprowadzających do obrotu u których stwierdzono karty charakterystyki niezgodne z prawem ukarano mandataми karnymi.

W 2024 r. pod nadzorem tutejszej Stacji znalazło się również 39 podmiotów odpowiedzialnych za wprowadzenie do obrotu produktu biobójczego, w tym 1 osoba odpowiedzialna za uzyskanie pozwolenia na obrót produktem biobójczym.

W 2024 r. przeprowadzono 17 kontroli w zakresie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych, sprawdzono 30 produktów. W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

V.5. Nadzór nad kosmetykami

W 2024 r. objętych nadzorem było 27 obiektów obrotu kosmetykami:

- 1 zakład produkcji i konfekcjonowania kosmetyków,
- 2 hurtownie.
- 24 obiekty handlu detalicznego.

W 2024 r. łącznie przeprowadzono 8 kontroli w zakresie kosmetyków. Skontrolowano 7 obiektów oraz 34 produkty.

W 2024 r. pod nadzorem tut. inspektora znajdował się 1 zakład produkcji i konfekcjonowania produktów kosmetycznych. Produkowany asortyment to mydło w kostce. W 2024 roku nie przeprowadzono kontroli w zakładzie produkcji i konfekcjonowania produktów kosmetycznych.

Pod nadzorem PSSE w Raciborzu znajduje się również 2 producentów kosmetyków, którzy nie są bezpośrednimi wytwórcami i nie zajmują się konfekcjonowaniem kosmetyków.

Są to osoby odpowiedzialne za wprowadzenie na rynek kosmetyków pod własną marką a wytwarzanie i konfekcjonowanie kosmetyków zlecane jest firmom zewnętrznym. W każdym przypadku wprowadzane na rynek produkty kosmetyczne zostały zarejestrowane w bazie CPNP (Cosmetic Products Notification Portal).

Jeden z tych obiektów działa jako hurtownia a drugi jako obiekt handlu detalicznego.

W roku 2024 skontrolowano 2 tego typu obiekty pod kątem dokumentacji i oznakowania wprowadzanych na rynek produktów kosmetycznych.

Przeprowadzono 3 kontrole (w tym 1 kontrola sprawdzająca).

Sprawdzono łącznie 9 produktów, z których kwestionowano 2 z powodu niezgodnego z prawem oznakowania.

Wydano 1 decyzję administracyjną w zakresie oznakowania. Decyzja została wykonana.

Zgodnie z rocznym planem pobierania próbek pobrano 4 próby produktów kosmetycznych. Próby pobrano w 1 obiekcie obrotu kosmetykami – handel detaliczny. Prób nie kwestionowano..

V.6. Nadzór nad czynnikami rakotwórczymi

W 2024 r. pod nadzorem PPIS w Raciborzu znalazło się 96 zakładów pracy, w których na stanowiskach pracy występują czynniki rakotwórcze/mutagenne.

W 2024 r. skontrolowano 33 takie zakłady, w których liczba osób narażonych na czynniki rakotwórcze wyniosła 2127, w tym 564 kobiety i 1563 mężczyzn.

Podczas przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że:

- pracodawcy nie prowadzą rejestru prac narażających pracowników na czynniki rakotwórcze/mutagenne – 6 zakładów,
- pracodawcy nie prowadzą rejestru pracowników narażonych na czynniki rakotwórcze/mutagenne – 3 zakłady,

Wydano 6 decyzji administracyjnych nakazujących usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości.

V.7. Choroby zawodowe

Bezpośrednim skutkiem występowania zagrożeń zdrowia na stanowisku pracy są choroby zawodowe. Około 90% ogółu stwierdzanych chorób zawodowych powstaje po minimum 10 letnim okresie pracy. Świadczy to o tym, że większość chorób zawodowych występuje po długotrwałej ekspozycji na czynniki szkodliwe, tym większe znaczenie mają więc działania profilaktyczne, zmierzające do stworzenia bezpiecznych warunków pracy.

W 2024 r. zgłoszono 5 przypadków podejrzenia choroby zawodowej, wśród których znalazły się:

- przewlekła choroba narządu głosu (poz. 15 wykazu chorób zawodowych) – 2 zgłoszenia,
- zespół cieśni w obrębie nadgarstka (poz. 20.1 wykazu chorób zawodowych) – 2 zgłoszenia,
- choroba zakaźna – borelioza (poz. 26 wykazu chorób zawodowych) – 1 zgłoszenie.

Łącznie w 2024 r. prowadzono 11 postępowań w sprawach chorób zawodowych.

Rozpoznano 1 chorobę zawodową:

- zespół cieśni w obrębie nadgarstka (poz. 20.1 wykazu chorób zawodowych).

VI. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

VI.1. Zadania realizowane w 2024 r.

Działalność Inspekcji Sanitarnej w Raciborzu, w zakresie Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego, związana jest z planowaniem przestrzennym, procesem inwestycyjnym ma na celu niedopuszczanie do nieprawidłowości związanych ze stanem sanitarnym oraz uciążliwym oddziaływaniem na środowisko projektowanych przedsięwzięć, na poszczególnych etapach procesu inwestycyjnego, a tym samym przyczynia się do realizacji obiektów o wyższym standardzie sanitarnym oraz mniej uciążliwych dla środowiska.

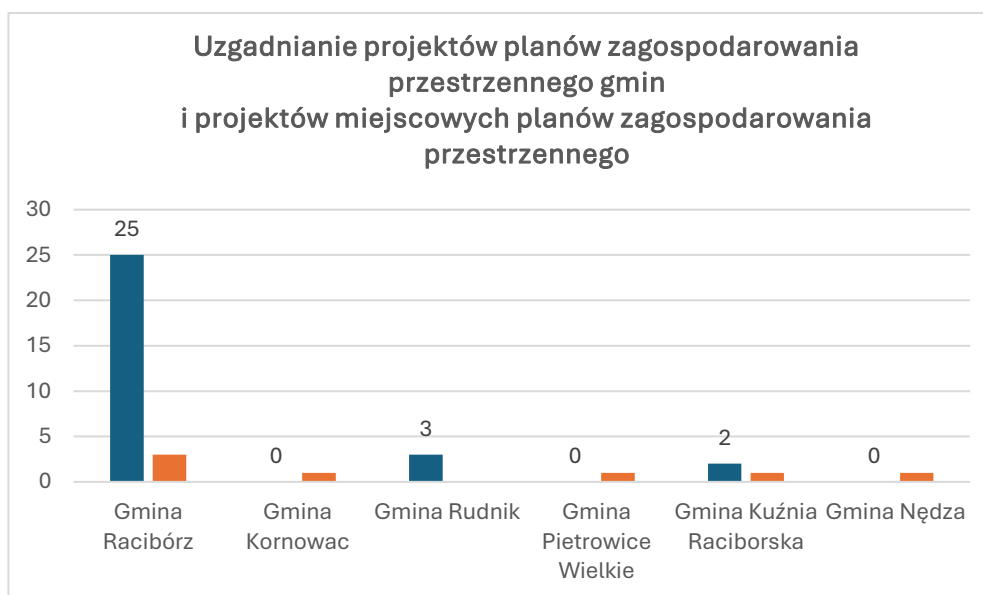
W roku 2024r. dla terenu Miasta Raciborza i powiatu raciborskiego wydano ogółem 177 opinii sanitarnych, w tym uzgodnienia dla obiektów poddanych kontroli w związku z dopuszczeniem do użytkowania, 113 decyzji płatniczych. Przeprowadzono 110 kontroli w ramach odbiorów obiektów oraz wizji lokalnych.

VI.2. Uzgadnianie projektów planów zagospodarowania przestrzennego gmin i projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

W ramach uzgadniania planów zagospodarowania przestrzennego gmin w przeciągu 2024 roku rozpatrzono 43 wnioski dotyczące: studium uwarunkowań, lokalizacji inwestycji dla projektów decyzji w części nieobjętej miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego, prognoz, planów oraz zmian do planów zagospodarowania przestrzennego dla poszczególnych gmin: Racibórz, Kornowac, Pietrowice Wielkie, Kuźnia Raciborska, Nędza, Rudnik.

Dla każdego terenu, wyodrębnionego w planie za pomocą linii rozgraniczających, określone zostało przeznaczenie podstawowe i dopuszczone sposoby zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów, budynków i budowli, określone przez nakazy, zakazy i dopuszczania.

W ramach uzgodnienia projektów decyzji dla lokalizacji inwestycji w częściach nieobjętych miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego wydano 30 postanowień dla poszczególnych gmin: Racibórz, Kuźnia Raciborska, Rudnik.

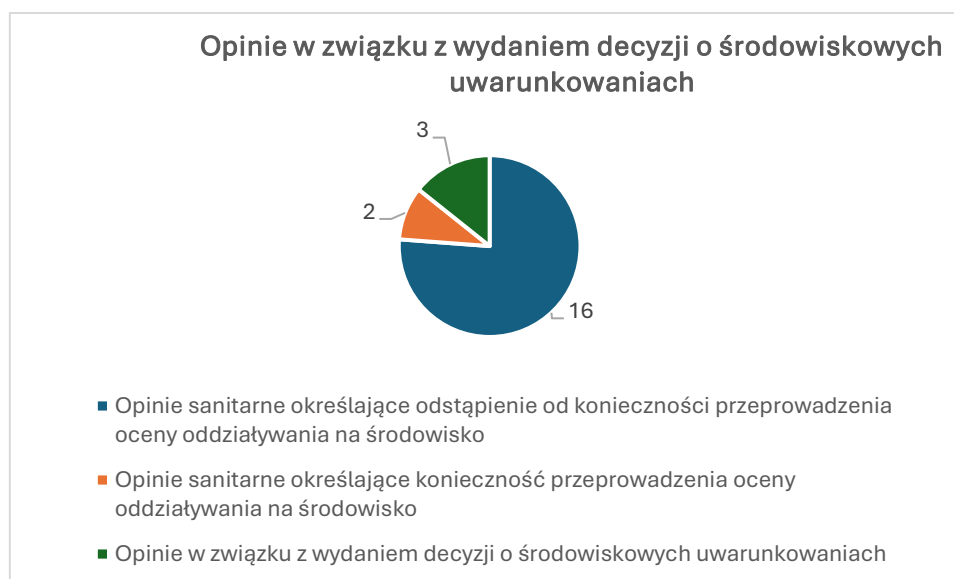
Legenda:

- uzgodnienia projektów decyzji dla lokalizacji inwestycji w częściach nieobjętych miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego
- opinie do miejscowego planu zagospodarowania terenu

VI.3. Rozpatrzenie wniosków dotyczących konieczności wykonania raportu o oddziaływaniu inwestycji na środowisko i jego zakresu na etapie uzyskiwania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach

W zagadnieniach dotyczących ocen oddziaływania na środowisko i lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w przeciągu 2024 roku wydano – 22 uzgodnienia: dla 16 przedsięwzięć odstąpiono od konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, a były to m. in.: budowa budynku obory budynku obory dla krów mlecznych wraz zapleczem technicznym i niezbędną infrastrukturą, przebudowa i remont drogi gminnej wraz z infrastrukturą drogową, budowa magazynów energii, budowa zbiornika retencyjnego, wykonanie urządzenia wodnego umożliwiającego pobór wód podziemnych, budowa sieci kanalizacji sanitarnej, budowa zbiornika otwartego do retencjonowania wód opadowych i roztopowych, budowa stawu rybnego, budowa instalacji do segregacji surowców wtórnych na terenie zakładu, budowa budynku produkcyjnego - warzelni oraz silosu na wysłodziny, rozbudowa drogi wojewódzkiej.

W 2024 roku wydano 2 opinie sanitarne określające konieczność przeprowadzenia oceny oddziaływania inwestycji na środowisko, a były to inwestycje pn.: budowa zakładu rozbioru i pakowania mięsa wołowego i wieprzowego, budowa turbin wiatrowych.

VI.4. Uzgadnianie przedsięwzięć przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia, zwanej dalej „decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach”

Wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko poprzedzone było wyrażeniem opinii w sprawie potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko. W przypadku stwierdzenia takiej potrzeby, określany był zakres raportu o oddziaływaniu na środowisko. Warunki realizacji przedsięwzięcia w zakresie ochrony zdrowia i życia ludzi opiniowane były przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

W ramach przeprowadzonych postępowań przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zaopiniowano w 2024 r. w zakresie ochrony zdrowia i życia 3 przedsięwzięcia i dotyczyły one: budowy obory dla krów mlecznych, budowy budynków mieszkalnych jednorodzinnych wolnostojących wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną.

Przy uzgadnianiu tych przedsięwzięć zwracano uwagę głównie na aspekty: minimalizowania zapylenia przy pracy maszyn i środków transportu podczas realizacji inwestycji, ograniczania do granic działki inwestycyjnej emisji hałasu i zanieczyszczeń, zarówno w fazie realizacji i eksploatacji przedsięwzięcia. W opinii zastrzeżono o zapewnieniu właściwego wyposażenia w zaplecze sanitarne dla pracowników podczas realizacji przedsięwzięcia. W rozpatrywanej sprawie wskazano również konieczność wyznaczenia miejsca gromadzenia i sposób odbioru powstałych odpadów, a także sposób odprowadzenia ścieków na etapie realizacji i eksploatacji inwestycji.

VI.5. Uzgadnianie dokumentacji projektowej

W roku 2024 dokonano uzgodnienia 23 dokumentacji projektowych dla inwestycji w obrębie powiatu raciborskiego, dotyczyły one m.in. zmiany sposobu użytkowania lokalu usługowego na terapeutyczny punkt przedszkolny, przebudowy i rozbudowy budynków usługowo – mieszkalnych o gabinet

weterynaryjny, zmiana sposobu użytkowania budynku handlowo – usługowego na część mieszkalną, gabinety kosmetyczne, zmiany sposobu użytkowania lokalu handlowego na gabinet medyczny, zmiany sposobu użytkowania budynku gospodarczego oraz budynku stodoły na budynek usługowy, zmiany sposobu użytkowania lokalu kosmetycznego na gabinet stomatologiczny, adaptacji części parteru budynku na gabinet okulistyczny, adaptacji budynku na magazyn ziaren, dostosowania lokalu do produkcji i sprzedaży lodów, bodowy budynku stacji kontroli pojazdów, dostosowania lokalu dla prowadzenia baru małej gastronomii, adaptacji lokalu na potrzeby przychodni zdrowia, salonu fryzjerskiego, modernizacji sali i dostosowanie jej do centrum aktywności.

W ramach uzgadniania tych dokumentacji, zwracano uwagę na właściwy, pod względem sanitarno-higienicznym, układ funkcjonalny pomieszczeń, zastosowanie odpowiednich pod względem zdrowotnym materiałów budowlanych oraz dostępności dla osób niepełnosprawnych. W opiniach zawarto warunki dostępu w pomieszczeniach do oświetlenia naturalnego, a także odpowiedniej wentylacji nadającej prawidłową cyrkulację powietrza w lokalach.

VI.6. Uczestniczenie w dopuszczeniu do użytku obiektów budowlanych oraz kontroli zgodności budowlanych obiektów z wymogami higienicznymi i zdrowotnymi, określonymi w obowiązujących przepisach

W roku 2024 na terenie powiatu dokonano 95 odbiorów sanitarnych. Na ogólną liczbę kontroli składają się obiekty nowobudowane, modernizowane i adaptowane ze zmianą sposobu użytkowania lokalu. Obiekty te realizowane były w oparciu o decyzję na pozwolenie na budowę lub na zgłoszenie. Dopuszczone do użytkowania zostały: lokale małej gastronomii, budynek usługowo – magazynowy, rozbudowa zakładu pogrzebowego na potrzeby krematorium, gabinety kosmetyczne, sklepy spożywcze, bezobsługowa stacja paliw, terapeutyczny punkt przedszkolny, pomieszczenia szklone, zbiorniki retencyjne wód opadowych, oddział rehabilitacji kardiologicznej, kotłownia, sklepy spożywczo – przemysłowe, sklepy mięsno – wędliniarskie, herbaciarnia, gabinetu masażu, lokale gastronomiczne – cateringowe, mieszkania jednorodzinne, restauracje, magazyny wysokiego składowania, lokale usługowe, lokale gastronomiczno – rozrywkowe, blok operacyjny, gabinety stomatologiczne, kuchnia domowa, sala gimnastyczna przy budynku szkolnym, kioski spożywcze, budynki mieszkalne wielogodzinne, kiosk z pamiątkami, magazyny ziaren, placówka opiekuńczo – wychowawcza, budynki biurowe, magazyny żywności, pomieszczenia żłobka, budynki handlowo – usługowe, budynek dworca kolejowego, wiaty magazynowe wyrobu gotowego wraz z zapleczem socjalnym, budynek przedszkola, pomieszczenia sanitarne w budynkach szkolnych, zaplecze kuchenne żłobka, kompleks restauracyjno – hotelowy, sklep piekarniczo – cukierniczy, budynek wielofunkcyjny, gabinet okulistyczno – stomatologiczny, pomieszczenie produkcji lodów, zaplecze kuchenne, przebudowa budynku Zakładu Karnego na pawilon penitencjarny wraz z budową placu spacerowego.

Fotografia 1 - kompleks restauracyjno – hotelowy: <https://www.rudylas.pl/>

Fotografia 2 - kompleks restauracyjno – hotelowy: <https://www.rudylas.pl/>

Fotografia 3 - budynek dworca kolejowego: <https://raciborz.com.pl>

Kontrolując stan sanitarny obiektów zgłoszonych do odbioru, zwracano uwagę na zgodność wykonania inwestycji z zaopiniowaną dokumentacją projektową, zastosowanie właściwych materiałów budowlanych, posiadających atesty higieniczne, zachowanie wymagań sanitarno-higienicznych w uruchamianych obiektach oraz udogodnienia dla osób niepełnosprawnych. Ogólnie stwierdza się, iż obiekty na terenie miasta, były wykonane w sposób estetyczny, w wielu przypadkach zapewniający wysokie standardy, z wykorzystaniem nowoczesnych materiałów wykończeniowych. Obiekty zrealizowane zostały w oparciu o uzgodnione i zaopiniowane projekty budowlane/ technologiczne. W przypadkach stwierdzanych uchybień były one natychmiast uzupełniane, poddane kontroli w ustalonym terminie.

Należy zaznaczyć również, iż na ogół inwestorzy, w przypadku stwierdzenia niezgodności, wykazywali dobrą wolę do współpracy z organem Inspekcji Sanitarnej

VI.7. Współpraca z innymi organami

W 2024 r. kontynuowano ścisłą współpracę z organami administracji samorządowej. Przy sporządzaniu opinii do dokumentacji przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, wynikające wątpliwości wyjaśniało się na bieżąco; ponadto w niewielkiej ilości wnioski wymagające dodatkowych informacji były kierowane do uzupełnienia. Konsultowano też niektóre zagadnienia ze służbami ochrony środowiska.

W 2024 r. nie przeprowadzono wspólnych kontroli odbiorowych z Inspekcją Weterynaryjną obiektów będących pod nadzorem bieżącym Inspekcji Weterynaryjnej.

ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Współpraca z Powiatowym Inspektorem Nadzoru Budowlanego odbywała się na zasadzie dostarczenia informacji (kopia opinii sanitarnej) dotyczącej dopuszczenia do użytkowania obiektu na podstawie art. 56 i 56a Prawa budowlanego lub porozumienia się w ewentualnych sprawach związanych np. z samowolą budowlaną.

Współpraca nadzoru zapobiegawczego z organami Państwowej Inspekcji Pracy, Państwowej Straży Pożarnej występowała sporadycznie i ograniczała się do uczestnictwa w komisjach odbioru.

VII. OŚWIATA ZDROWOTNA I PROMOCJA ZDROWIA

Działalność promocji zdrowia Stanowiska Pracy ds. Promocji Zdrowia i Komunikacji Społecznej jest prowadzona zgodnie z zakresem zadań wynikających z ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, do których należą m.in. inicjowanie i wytyczanie kierunków przedsięwzięć zmierzających do zaznajomienia społeczeństwa z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia, popularyzowanie zasad higieny, racjonalnego żywienia oraz metod zapobiegania chorobom oraz pobudzanie aktywności społecznej do działań na rzecz własnego zdrowia. Podjęte działania realizowane są także zgodnie z celami Narodowego Programu Zdrowia oraz wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego i Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

W 2024 roku podejmowane działania dotyczyły m.in. profilaktyki chorób zakaźnych i niezakaźnych, wspierania prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży poprzez odżywianie i propagowanie aktywności fizycznej, profilaktyki zakażeń WZW B i C, profilaktyki palenia tytoniu i innych uzależnień w tym przeciwdziałania rozprzestrzenianiu psychoaktywnych środków w środowisku młodzieży, zapobiegania zakażeniom HIV i chorobie AIDS, bezpiecznego korzystania z promieniowania ultrafioletowego UV, nadużywania i niewłaściwego stosowania antybiotyków, profilaktyki raka szyjki macicy oraz promocji szczepień ochronnych.

W ramach realizacji działań w zakresie promocji zdrowia w powiecie raciborskim podejmowana była współpraca z licznymi partnerami takimi jak: jednostki samorządu terytorialnego, placówki nauczania i wychowania, zakłady opieki zdrowotnej, pielęgniarki środowiska szkolnego, służby mundurowe, kluby osiedlowe, placówki sportowe i kulturalne, lokalne media. Prowadzona działalność w tym zakresie zmierzała do pobudzania aktywności prozdrowotnej mieszkańców powiatu raciborskiego, ochrony zdrowia oraz do świadomego eliminowania czynników zagrażających zdrowiu.

VII.1. Programy krajowe

VII.1.1. „Trzymaj Formę”

Celem programu jest zapobieganie otyłości i nadwadze wśród młodzieży szkolnej poprzez edukację w zakresie trwałego kształtowania właściwych nawyków żywieniowych, promocję zasad aktywnego stylu

trzymaj
formę

OGÓLNOPOLSKI
PROGRAM EDUKACYJNY

życia oraz zbilansowanej diety. Program adresowany jest do uczniów klas V-VIII szkół podstawowych oraz ich rodziców i opiekunów. W ramach programu organizowany był ogólnopolski konkurs wiedzy o zdrowym stylu życia. Dla przedstawicieli szkół podstawowych

i koordynatorów programu został zorganizowany webinar pt. „Świadome wybory”. W roku szkolnym 2023/2024 XIX edycję programu realizowało 26 szkół podstawowych. Edukacją zostało objętych ogółem 2130 uczniów oraz 544 rodziców, 114 realizatorów i 366 uczniów sporadycznie uczestniczących. Program

promowano także na różnych eventach i akcjach informacyjno-edukacyjnych, w mediach społecznościowych i na stronach internetowych, obejmując swym zasięgiem 6100 osób. Ogółem informacją objęto 9254 osób w powiecie raciborskim.

VII.1.2. Krajowy Program Zwalczenia AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV.

W ramach programu w 2024 roku przeprowadzono działania informacyjno - edukacyjne o tematyce HIV/AIDS mające na celu popularyzację najistotniejszych informacji nt. HIV i AIDS oraz ryzyka

zakażenia. Realizowano wojewódzką akcję „Warto wiedzieć o HIV i AIDS”, która polegała na przeprowadzeniu przez nauczycieli lekcji edukacyjnej dla uczniów szkół ponadpodstawowych (1205 uczniów objętych edukacją) oraz organizacji przez PSSE w Raciborzu we współpracy z II Liceum Ogólnokształcącym im. Adama

Mickiewicza w Raciborzu konkursu wiedzy o tematyce HIV/AIDS (512 uczniów biorących udział w konkursie). Ponadto działania realizowane były w ramach obchodów Światowego Dnia AIDS oraz ogólnopolskiej kampanii społecznej pod hasłem: "Mój pierwszy raz", której celem jest popularyzacja wczesnej diagnostyki w kierunku HIV. Edukacją objęto 11605 odbiorców w tym w szkołach ponadpodstawowych, społeczność lokalną, odbiorcy mediów społecznościowych i stron internetowych.

VII.1.3. „Bieg po zdrowie”

Program antytytoniowej edukacji zdrowotnej, skierowany do dzieci VI klas szkoły podstawowej (grupa wiekowa 9-10 lat). Głównym celem programu jest opóźnienie lub zapobieganie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży, pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od szkodliwości dymu tytoniowego, zwiększenie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia tytoniu. Ofertę realizacji programu wzbogaciła o prezentacje dot. e- papierosów przesłano do wszystkich szkół podstawowych. W roku szkolnym 2023/2024 w powiecie raciborskim, VIII edycja programu realizowana była w 13 szkołach podstawowych. Edukacją objęto 326 uczniów, 317 rodziców i 13 nauczycieli.

VII.1.4. „ARS, czyli jak dbać o miłość?”

XI edycja ogólnopolskiego programu edukacyjnego w zakresie profilaktyki uzależnień. Celem programu jest ograniczenie używania substancji psychoaktywnych (alkoholu, tytoniu, narkotyków, środków zastępczych) przez uczniów szkół ponadpodstawowych. W roku szkolnym 2023/2024 w programie wzięło udział 490 uczniów z 8 szkół ponadpodstawowych powiatu raciborskiego.

VII.1.5. „Skąd biorą się produkty ekologiczne”

Celem programu jest zwiększanie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych u dzieci, przedszkolnych. Program adresowany jest do dzieci przedszkolnych w wieku 5-6 lat, rodziców i opiekunów dzieci, nauczycieli przedszkolnych. W programie wzięło udział 24 przedszkoli obejmując edukacją 2159 odbiorców (1146 dzieci, 989 rodzice, 24 koordynatorów przedszkolnych).

VII.2. Programy wojewódzkie

VII.2.1. „Czyste powietrze wokół nas”

IX edycja przedszkolnego programu edukacji antytytoniowej skierowanego do dzieci w wieku przedszkolnym 5-6 letnich oraz ich rodziców. Głównymi celami programu są wzrost kompetencji

rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy oraz zwiększenie umiejętności dzieci w zakresie

radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub, gdy dorośli palą przy nich tytoń. Dzięki zajęciom dzieci zwiększyły swoją świadomość na temat szkodliwości dymu oraz jak unikać sytuacji, w których przebywają w pomieszczeniach zadymionych wśród osób, które przy nich palą.

W roku szkolnym 2023/2024 program realizowało 24 przedszkola w powiecie raciborskim. W programie uczestniczyło 1152 dzieci przedszkolnych, 973 rodziców i 24 koordynatorów przedszkolnych (w sumie 2149 odbiorców).

VII.2.2. „Podstępne WZW”

Wojewódzki program profilaktyki WZW B i C mający na celu upowszechnienie wiedzy na temat zagrożeń wynikających z zakażeń HBV i HCV oraz sposobów zapobiegania tym zakażeniom. Program skierowany jest do uczniów szkół ponadpodstawowych. W XIII edycji programu w roku

szkolnym 2023/2024 uczestniczyło 1517 uczniów z 11 szkół ponadpodstawowych i 1436 rodziców. Realizacją programu objęto 7573 odbiorców, w tym w uczniowie szkół ponadpodstawowych, społeczność lokalną, odbiorcy mediów społecznościowych i stron internetowych.

VII.2.3. „Znamie! Znam je?”

Program mający na celu upowszechnienie wiedzy o czerniaku – nowotworze złośliwym skóry, adresowany jest uczniów szkół ponadpodstawowych. Edukacją objęto w sumie 12 781 odbiorców społeczności lokalnej, w tym w roku szkolnym

2023/2024 program realizowany był wśród 1882 uczniów w 11 szkołach ponadpodstawowych.

VII.2.4. „Klub Zdrowego Przedszkolaka”

Celem projektu jest zwiększenie świadomości i wiedzy na temat postaw prozdrowotnych, a także

promowanie zdrowego stylu życia wśród dzieci przedszkolnych i ich rodziców. Grupą docelową programu są placówki przedszkolne

powiatu raciborskiego, nauczyciele przedszkolni, dzieci przedszkolne, rodzice i opiekunowie dzieci. Zajęcia dla dzieci prowadzone były przez nauczycieli przedszkolnych i poruszały m.in. zagadnienia dotyczące: profilaktyki chorób wirusowych przenoszonych drogą kropelkową, profilaktyki chorób zakaźnych, bezpiecznego korzystania ze słońca, profilaktyki chorób odkleszczowych. W roku szkolnym

2023/2024 VII edycję programu zrealizowało 26 przedszkoli. Edukacją objęto 3467 odbiorców programu (1918 dzieci przedszkolne, 1523 rodzice, 26 koordynatorów przedszkolnych).

VII.2.5. „Smak życia, czyli debata o dopalaczach”

Program przygotowany z inicjatywy Ministerstwa Zdrowia Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomani. Jego celem jest dostarczenie młodym ludziom w wieku 13-15 lat podstawowych informacji w kwestii używania tzw. dopalaczy, wiedzy o samych dopalaczach, a tym samym podniesienie świadomości o zdrowotnych konsekwencjach używania nowych narkotyków i zmniejszenia otwartości na kontakty z tymi produktami.

W ramach realizacji programu pracownicy Promocji Zdrowia i Komunikacji

Społecznej PSSE w Raciborzu przeprowadzili szereg warsztatów dla młodzieży z użyciem narkogoglii, które, symulują wiele skutków używania narkotyków lub przedawkowania leków na receptę.

W roku szkolnym 2023/2024 IX edycję programu zrealizowało 19 szkół z terenu powiatu raciborskiego. Edukacją objęto 798 uczniów szkół podstawowych, ich rodziców i nauczycieli.

VII.2.6. „Wybierz Życie – Pierwszy Krok”

Pamiętaj
o swoim **zdrowiu**,
zawsze! Szanuj je.

wy**bie**rz
życie | PIERWSZY
KROK

Program edukacyjny skierowany do uczniów I klas szkół ponadpodstawowych, którego celem jest przede wszystkim zmniejszenie występowania raka szyjki macicy i umieralności na tę chorobę poprzez między innymi zwiększenie poziomu

wiedzy uczniów i ich opiekunów na temat roli wirusa HPV w powstawaniu raka szyjki macicy oraz kształtowanie świadomości na temat czynników zwiększających ryzyko powstania tej choroby. Realizacją programu objęto 5004 odbiorców, w tym 1429 uczniów, rodziców i nauczycieli z 13 szkół ponadpodstawowych powiatu raciborskiego.

VII.3. Interwencje nieprogramowe

VII.3.1. „Bezpieczne ferie 2024”

Akcja wojewódzka mająca na celu stworzenie bezpiecznych warunków wypoczynku dzieci i młodzieży na terenie województwa śląskiego poprzez prowadzenie działalności informacyjno-edukacyjnej, zwłaszcza w zakresie bezpiecznych zachowań zdrowotnych. W ramach akcji przeprowadzono spotkania z uczniami szkół podstawowych. Działania realizowano również we współpracy ze Strażą Miejską

w Raciborzu, Komendą Powiatową Policji w Raciborzu i organizatorami wypoczynku zimowego w Raciborzu. Przeprowadzono pogadanki informacyjno-edukacyjne w zakresie bezpiecznych zachowań zdrowotnych na zorganizowanych półkoloniach. Podczas akcji pracownicy przeprowadzili także kontrole turnusów figurujących w elektronicznej bazie wypoczynku w trakcie ich trwania, sprawdzając warunki w miejscach wypoczynku. W rozpowszechnianiu idei akcji włączyły się urzędy miast i gmin oraz placówki oświatowe, które promowały bezpieczne zachowanie w czasie ferii i opublikowały plakat

na swoich stronach internetowych i portalach społecznościowych. Akcją objęto 19444 odbiorców powiatu raciborskiego.

VII.3.2. Profilaktyka palenia tytoniu

W ramach podejmowanych działań przeprowadzono 834 kontroli sprawdzające przestrzeganie zakazu palenia tytoniu w miejscach objętych prawnym zakazem palenia.

Podział kontroli na różne sektory obejmował przedsiębiorstwa podmiotów leczniczych 206, jednostki organizacyjne systemu oświaty – 204, pomocy społecznej – 11, uczelnie wyższe – 4, zakłady pracy – 244, obiekty kultury i wypoczynku – 58, lokale gastronomiczno-rozrywkowe – 12, obiekty służące obsłudze podróżnych – 40, pomieszczenia obiektów sportowych – 6 oraz inne pomieszczenia użytku publicznego – 49. We wszystkich skontrolowanych obiektach przestrzegane są przepisy ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.

Przeprowadzono także pogadanki, akcje, eventy, punkty informacyjno-edukacyjne, ekspozycję materiałów edukacyjno-informacyjnych, dystrybucję materiałów oraz zamieszczenie informacji na stronie internetowej PSSE w Raciborzu i mediach społecznościowych. Prowadzono także bezpłatne badania miernikiem tlenku węgla w wydychanym powietrzu (smokolizer) głównie podczas organizowanych akcji m.in. w szkołach ponadpodstawowych i w społeczności lokalnej. Działania realizowane były także w ramach Światowego Dnia bez Tytoniu oraz Światowego Dnia Rzucania Palenia. Działaniami objęto 6166 odbiorców.

VII.3.3. Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach, Światowy Tydzień Wiedzy o Antybiotykach

Celem akcji jest propagowanie racjonalnego stosowania antybiotyków wśród społeczeństwa oraz zwrócenie uwagi na problem antybiotykoooporności, jak również nadużywania i niewłaściwego stosowania antybiotyków. Aby uświadomić konieczność przeciwdziałania antybiotykoooporności (AMR) pracownicy PSSE w Raciborzu zachęcali do akcji "Go Blue for AMR", promując wiedzę o antybiotykoooporności. W powiecie raciborskim do akcji "Go Blue for AMR" w tym roku dołączyło wiele instytucji. Na znak konieczności przeciwdziałania

antybiotykoooporności (AMR) w tych dniach uczniowie nauczyciele, pracownicy nosili jasnoniebieskie ubrania, solidaryzując się z akcją i uświadamiają o powadze problematyki m.in. przez media społecznościowe. W ramach akcji w zainteresowanych placówkach odbyły się wystawy plakatów na temat narastania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe „Superbakterie Oporniaki”.

Akademia Nauk Stosowanych w Raciborzu zorganizowała konferencję naukową pod hasłem „Go Blue for AMR” (150 uczestników), która miała na celu budowanie świadomości na temat racjonalnego stosowania

antybiotyków oraz zagrożeń związanych z antybiotykoopornością. Edukacją objęto 29 278 odbiorców.

VII.3.4. „Bezpieczne Wakacje 2024”

Akcja mająca na celu stwarzanie bezpiecznych warunków wypoczynku dzieci i młodzieży na terenie woj. śląskiego zwłaszcza w ośrodkach wypoczynku letniego. Grupą docelową były dzieci i młodzież w placówkach wypoczynku letniego, kadra pedagogiczna, społeczność lokalna oraz odbiorcy mediów lokalnych. W ramach akcji przeprowadzono 8 akcji i pogadań wśród 4915 uczestników m.in. w ośrodkach organizujących letni wypoczynek dzieci i młodzieży, w placówkach oświatowych oraz akcjach organizowanych dla społeczności lokalnej. Przygotowano również zagadnienia tematyczne w postaci quizów, zagadek, krzyżówek, gier i zabaw

związanych z podstawowymi zasadami bezpiecznego zachowania podczas wakacji. Działania podejmowano także poprzez zamieszczenie informacji na stronach internetowych, portalach społecznościowych oraz lokalnych mediach. Łącznie działaniami objęto 38 441 odbiorców.

VII.3.5. „Łap słońce z głową”

Wojewódzka akcja informacyjna „Łap słońce z głową”, której celem jest zwiększenie świadomości społecznej na temat bezpiecznego korzystania z promieni słonecznych. Działania zrealizowano m.in. w ramach pogadek, akcji prozdrowotnych, połączonych z punktami informacyjnymi i dystrybucją materiałów. Podejmowane działania polegały na upowszechnieniu zasad ochrony skóry przed nadmiernym promieniowaniem

ultrafioletowym oraz przekazywaniu informacji o negatywnych konsekwencjach nadmiernego promieniowania UV, zwłaszcza u dzieci i młodzieży. Informacje ukazały się również na stronach internetowych i mediach społecznościowych PSSE i placówek współpracujących. Całkowita liczba odbiorów działań – 13 151.

VII.3.6. Profilaktyka uzależnień i przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu środków psychoaktywnych wśród młodzieży „Nowe Narkotyki – Nowe Zagrożenia”

Wojewódzka akcja informacyjno-edukacyjna, której celem jest zapobieganie używaniu substancji psychoaktywnych, w szczególności nowych narkotyków, ale także alkoholu, tytoniu oraz leków przez osoby młode. Akcja skierowana jest do ogółu społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem osób w wieku 15-30 lat, uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych, rodziców/opiekunów, studentów uczelni wyższych, a także

organizatorów wypoczynku zimowego i letniego.

Dla uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych przygotowano akcje, stoiska edukacyjne, warsztaty, pogadanki, prezentacje, edukacyjne filmy interaktywne na temat zagrożeń płynących z zażywania środków psychoaktywnych oraz ćwiczenia z użyciem alko i narko- gogli. Ponadto przekazano materiały do realizacji akcji (plakat, broszury, linki do filmów interaktywnych). Informacje zostały

OŚWIATA ZDROWOTNA I PROMOCJA ZDROWIA

zamieszczane także na stronach internetowych i mediach społecznościowych. Edukacją objęto 39 406 odbiorców.

VII.3.7. Profilaktyka wad postawy „Lekki tornister”

Celem akcji jest podniesienie poziomu wiedzy dzieci, rodziców i opiekunów oraz zwrócenie uwagi na problem przeciążonych plecaków i tornistrów uczniów. Pracownicy PSSE w Raciborzu, regularnie przeprowadzają działania profilaktyczno-edukacyjne wśród

najmłodszych uczniów klas 1-3 szkół podstawowych powiatu, ucząc jak właściwie pakować plecak oraz dbać o swój kręgosłup na co dzień. Na stronach internetowych i mediach społecznościowych placówek oświatowych, a także na stronie internetowej PSSE w Raciborzu oraz na portalu społecznościowym FB zamieszczone są wszelkie działania dotyczące ww. akcji, która swym zasięgiem w roku 2024 objęła 11 665 osób.

VII.3.8. Profilaktyka zatruc grzybami (bezpieczne grzybobranie)

9 października 2024 r. na dziedzińcu Zamku Piastowskiego w Raciborzu miała miejsce V edycja wystawy plenerowej połączonej z wykładami pt. „Bezpieczne Grzybobranie” „Nie bądź atrakcyjny dla kleszczy”, „Aktywność fizyczna – Zdrowie”. W ramach akcji były prowadzone wykłady i pogadanki na temat grzybów przez zaproszonego członka i współzałożyciela Polskiego Towarzystwa Mykologicznego. Uczestnicy dowiedzieli się o zasadach bezpiecznego zbierania grzybów, a także skorzystali z bezpłatnej oceny grzybów. Oprócz tego, zorganizowano liczne warsztaty dotyczące profilaktyki chorób odkleszczowych oraz zdrowego stylu życia. Dzieci mogły wziąć udział w licznych zajęciach sportowych, quizach i warsztatach przyrodniczych, co sprawiło, że całe rodziny spędziły czas w radosnej atmosferze. Można było także skorzystać z bezpłatnych badań takich jak pomiar ciśnienia krwi; pomiar poziomu cukru; pomiar saturacji krwi; alkoholizm i narkole; pomiar tlenu w wydychanym powietrzu – smokolizer oraz praktycznych ćwiczeń z udzielania pierwszej pomocy.

Na tą okazję zostały przygotowane zostały stanowiska informacyjno-edukacyjne: Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Katowicach, Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Raciborzu, Akademii Nauk Stosowanych w Raciborzu, Nadleśnictwa Rudy Raciborskie, Lasy Państwowe, Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Katowicach/Oddział w Raciborzu, Komendy Powiatowej Policji w Raciborzu, Komendy Powiatowej Straży Pożarnej w Raciborzu, Ratownictwa Medycznego life, Powiatowego Centrum Sportu w Raciborzu, Arboretum Bramy Morawskiej w Raciborzu, Wodociągów Raciborskich, Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego PT Racibórz. W ramach profilaktyki zatruc grzybami odbył się konkurs plastyczny dla klas IV-VIII na stworzenie modelu przestrzennego wybranego gatunku grzyba pt. „Bezpieczne Grzybobranie 2024”.

W przedsięwzięciu wzięło 1200 uczestników. Akcją w 2024 roku objęto w sumie 45 904 odbiorców.

VII.3.9. Kampania #Safe2EatEU

Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) realizował kampanię informacyjną pod nową nazwą #Safe2EatEU. Cel kampanii związany jest z podniesieniem świadomości społeczeństwa nt. bezpieczeństwa żywności, a tematy związane z czwartą edycją kampanii dotyczyły higieny żywności, chorób przenoszonych przez żywność oraz suplementów diety. Regularnie zamieszczano infografiki promujące kampanię na portalu społecznościowym FB PSSE w Raciborzu docierając do 1741 odbiorców.

VII.3.10. Kampania #PlantHealth4Life ph. „Dbaj o zdrowie roślin, chroń życie”

Celem kampanii jest zwiększenie świadomości mieszkańców Europy na temat zdrowia roślin oraz podkreślenie zbiorowej odpowiedzialności za wspólne dobro. Kampania prowadzona jest przez Europejską Agencję Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) oraz Komisję Europejską (KE), natomiast Główny Inspektor Sanitarny

aktywnie włącza się w jej promocję poprzez promowanie materiałów kampanii w mediach społecznościowych. PSSE w Raciborzu swoimi działaniami dotarło do 210 odbiorców.

VII.3.11. Promocja szczepień ochronnych (w tym „Zaszczep w sobie chęć szczepienia”, „Europejski Tydzień Szczepień”)

Akcje mające na celu podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat znaczenia szczepień w profilaktyce chorób zakaźnych oraz zwiększenie liczby osób poddających się szczepieniom profilaktycznym (obowiązkowym i zalecanym). W 2024 roku przeprowadzono pogadanki i akcje informacyjno-edukacyjne. Przez cały rok była także prowadzona dystrybucja dostępnych materiałów informacyjno-edukacyjnych oraz informacje zostały zamieszczane na stronie internetowej PSSE w Raciborzu i mediach społecznościowych. W ramach akcji przeprowadzono zajęcia z dziećmi przedszkolnymi, które miały na celu przekazanie wiedzy na temat korzyści wynikających ze szczepień i profilaktyki chorób zakaźnych. Edukacją objęto 88 939 odbiorców.

VII.3.12. Działania akcyjne dot. profilaktyki używania alkoholu

Podjęte działania miały na celu dostarczenie uczestnikom wiedzy pomocnej w kształtowaniu zdrowego stylu życia, odpowiedniego dystansu do używania substancji psychoaktywnych takich jak alkohol oraz kształtowanie postaw pomocnych w unikaniu używania substancji psychoaktywnych.

W ramach organizowanych akcji i pogadek młodzież brała udział w ćwiczeniach z użyciem alkogogli. Uczniowie mogli doświadczyć jaki wpływ na sprawność psychomotoryczną ma zażywanie alkoholu. Poprzez proste ćwiczenia mogli doznać jak przez tego rodzaju gogle zostaje obniżona koncentracja, spowolniony zostaje czas reakcji, zniekształcony jest widziany obraz oraz zaburzona jest koordynacja mięśniowo – ruchowej itp. Działania skierowano do 8355 odbiorców.

VII.3.13. Promocja bezpłatnych szczepień przeciw HPV

Od 1 czerwca 2023 r. ruszył powszechny program szczepień przeciw wirusowi brodawczaka ludzkiego HPV. Program realizuje założenia i cele Narodowej Strategii Onkologicznej na lata 2020-2030. W Polsce szczepienia te były bezpłatne dla 12 i 13-latów. Natomiast od 1 września 2024 r. rozszerzono uprawnienia wiekowe z dostępem do bezpłatnych szczepień dla osób od 9 do 14 roku życia. Jest to niezwykle ważny krok w prewencji nowotworów. Państwowa Inspekcja Sanitarna włączyła się w kampanię promując bezpłatne szczepienia przeciw HPV na stronie FB docierając swym zasięgiem do 4485 odbiorców.

VII.3.14. Kampania #UnitedInProtection pod hasłem „Zaszczep się: spraw, by szczepionki działały”

W 2024 roku kontynuowano realizację kampanii Komisji Europejskiej na rzecz szczepień #UnitedInProtection pod hasłem „Zaszczep się: spraw, by szczepionki działały”, która ma na celu zwiększenie zaufania do szczepień poprzez podniesienie świadomości korzyści z nich płynących. Założenia kampanii były promowane w mediach społecznościowych, wykorzystując narzędzia dostępne na wskazanych stronach internetowych. Jednocześnie prowadzony był miesięczny monitoring z działań kampanijnych, który trwał do czerwca 2024 r. Kampanią objęto 3744 odbiorców.

VII.3.15. Kampania „Nie bądź atrakcyjny dla kleszczy”

Celem kampanii jest propagowanie podstawowych zasad ochrony przed kleszczami, edukacja w zakresie

prawidłowego usuwania kleszcza, zwiększenie społecznej świadomości w zakresie profilaktyki chorób przenoszonych przez kleszcze, zwiększenie wiedzy na temat szczepień ochronnych jako skutecznej metody profilaktyki kleszczowego zapalenia mózgu. Kampania została wzbogacona o zajęcia edukacyjne pt. #LekcjaKleszczoochrony dla szkół podstawowych klas I-III. W ramach kampanii zorganizowano wystawę

plenerową połączoną z wykładami pt. „Bezpieczne Grzybobranie” „Nie bądź atrakcyjny dla kleszczy”, „Aktywność fizyczna – Zdrowie”. W ramach akcji były prowadzone także zajęcia, pogadanki, warsztaty dotyczące profilaktyki chorób odkleszczowych. Akcja poszerzyła

wiedzę uczniów na temat ochrony przed kleszczami. Dzieci dowiedziały się na temat

podstawowych zasad ochrony przed kleszczami, zwiększyły świadomość w zakresie profilaktyki chorób przenoszonych przez kleszcze, wzbogaciły wiedzę na temat szczepień ochronnych jako skutecznej metody profilaktyki kleszczowego zapalenia mózgu. Dowiedzieli się jak wygląda kleszcz oraz w jaki sposób zagraża ludziom i zwierzętom. Poznali zasady stosowania środków

odstraszających kleszcze oraz w jaki strój powinni się ubrać na wycieczkę do lasu. Edukacją objęto 42 210 odbiorców.

VII.3.16. #Wybierz Zdrowie

W 2024 roku rozpoczęła się realizacja nowej wojewódzkiej akcji, której celem jest kształtowanie postaw i zachowań związanych ze zdrowym, a przede wszystkim aktywnym stylem życia wśród dzieci. Inicjatorem przedsięwzięcia jest Śląski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny. Grupą docelową są uczniowie

klas I-IV szkół podstawowych oraz uczestnicy wypoczynku letniego. W ramach akcji podjęto działania w wybranych placówkach poprzez organizację różnorodnych zajęć sportowych, z wykorzystaniem materiałów do realizacji akcji m.in. scenariusza pt. „Ścieżka do zdrowia”. Informacje zamieszczone zostały także w mediach społecznościowych. Akcję przeprowadzono w 21 placówkach obejmując swym zasięgiem 6840 odbiorców.

VII.3.17. Kampania informacyjno-edukacyjna "Mamo, Tato pamiętajcie o moich szczepieniach"

Kampania ma na celu przekazywanie rzetelnej wiedzy na temat znaczenia szczepień w profilaktyce chorób zakaźnych, która w przyszłości pomoże młodym osobom, rodzicom w racjonalnym podejmowaniu decyzji odnośnie szczepień. Działania informacyjne skierowane były do mieszkańców powiatu raciborskiego, ze szczególnym uwzględnieniem rodziców, uczestników szkół rodzenia oraz matek przebywających w szpitalnych oddziałach ginekologiczno-położniczych.

Na potrzeby kampanii zostały opracowane i wydane kolorowe broszury oraz zakładki edukacyjne do książki z informacjami na temat szczepień obowiązkowych i zalecanych, ich rodzajów, typów, ilości dawek i wieku, w którym dziecko powinno być zaszczepione. Broszury te zostały przekazane na oddział ginekologiczno-położniczy w Szpitalu Rejonowym w Raciborzu oraz do poradni ginekologiczno-położniczych w Raciborzu w celu przekazania zainteresowanym rodzicom, uczestnikom szkół rodzenia oraz matkom przebywających w szpitalnych oddziałach ginekologiczno-położniczych. Informacje o kampanii zostały propagowane przez stronę internetową i media społecznościowe. Kampanią objęto 3735 odbiorców.

VII.3.18. Światowy Dzień Zdrowia

Na okoliczność Dnia Zdrowia jest temat przewodni publicznego, który uwagi. W 2024 Światowego Dnia

obchodów Światowego każdego roku określany z zakresu zdrowia wymaga szczególnej roku obchody Zdrowia będą

organizowane pod hasłem „**Moje zdrowie, moje prawo**”. Temat ten przypominał, że każdy człowiek ma prawo do dostępu do wysokiej jakości usług zdrowotnych, edukacji i informacji, a także bezpiecznej wody pitnej, czystego powietrza, dobrego odżywiania, wysokiej jakości mieszkań, godnych warunków pracy i środowiska oraz wolności od dyskryminacji. Ideę tego dnia propagowano w placówkach nauczania, w instytucjach publicznych oraz na stronach internetowych, w mediach lokalnych i społecznościowych. Informacją objęto 12 553 odbiorców.

WNIOSKI

1. W ZAKRESIE EPIDEMIOLOGII

1. W 2024 r. nie odnotowano zachorowań na: błonicę, botulizm, czerwonkę, ostre porażenie wiotkie u dzieci do -14 lat, tężec.
2. Zarejestrowano wystąpienie pojedynczego przypadku Legionelozy (ostatni przypadek zarejestrowano w 2018 roku).
3. Wzrost zapadalności w odniesieniu do 2023 roku zaobserwowano w przypadku następujących chorób: inne bakteryjne zatrucia pokarmowe nie określone, płonica (szkarlatyna), różyczka, krztusiec, nagminne zapalenie przyusznic (świnka), zakażenia jelitowe o etiologii wirusowej, borelioza, giardioza (lamblioza), grypa wywołana zidentyfikowanym wirusem i kiła.
4. Spadek zapadalności w odniesieniu do roku 2023 wystąpił w przypadku następujących chorób: zatrucia pokarmowe pałeczką salmonella, biegunki i zapalenia żołądkowo-jelitowe BNO o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu, ospa wietrzna, gruźlica, COVID-19, choroba wywołana przez *Streptococcus pneumoniae* (choroba inwazyjna), salmonelozy – posocznice.
5. Na terenie powiatu raciborskiego w roku 2024 zgłoszono 541 przypadków zachorowań na COVID - 19, z czego 35 osób wymagało hospitalizacji. Z powodu ciężkiego przebiegu choroby zmarło 2 mieszkańców powiatu.
6. Od stycznia do końca grudnia 2024 r zarejestrowano w powiecie raciborskim 45 przypadków krztuśca - rok wcześniej odnotowano pojedynczy przypadek.
7. W powiecie raciborskim wszczepialność dzieci podlegających uodpornieniu na odrę świnkę i różyczkę w roku 2023 wynosiła 96,3%.
8. Na dzień 31.12.2024 r. w rejestrze „niezaszczepionych” widnieje 283 dzieci, których rodzice nie wyrazili zgody na szczepienie. W roku 2024 do rejestru wpisano 24 nowe przypadki tzw. „uchylających się od szczepień”.

2. W ZAKRESIE HIGIENY KOMUNALNEJ

1. Jakość wody do spożycia nie budziła zastrzeżeń w przypadku wody dostarczanej dla mieszkańców.
2. W 2024r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Raciborzu dodatkowo prowadził wzmożony nadzór nad jakości wody do spożycia w całym powiecie raciborskim w związku z zagrożeniem powodziowym, które wystąpiło we wrześniu 2024r. Podjęto współpracę z przedsiębiorcami wodociągowymi, zobowiązano do monitorowania sytuacji i zgłaszania wszystkich zagrożeń do PSSE w Raciborzu. Przeprowadzono kontrolne badania wody we wszystkich wodociągach w powiecie w związku z zachwianiem równowagi w stosunkach wodnych pomimo faktu, że żadne z ujęć wodociągowych nie było zalane/podtopione wodą.
3. W roku 2024 przeprowadzano wzmożone działania edukacyjno-informacyjne związane z występowaniem bakterii *Legionella* Sp. w środowisku wodnym tj. w instalacjach wody ciepłej,

systemach klimatyzacji i innych urządzeniach wytwarzających aerozol powietrzny. Podmiotom prowadzącym działalność typu obiekty hotelarskie (budynki zamieszkania zbiorowego) przypominano o obowiązku i lub zobowiązywano do przeprowadzania badań laboratoryjnych na obecność tych bakterii z częstotliwością określoną w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. 2027, poz. 2294)

4. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego wykonywał badania jakości ciepłej wody w celu wykrywania bakterii *Legionella* sp., W 2024r. pobrano łącznie 88 prób wody, 6 prób wykazało przekroczenie dopuszczalnych norm, wykazując skażenie bakteriami *Legionella* sp. w stopniu średnim. W każdym z przypadków podmioty przeprowadzały działania naprawcze skutkujące eliminacją zanieczyszczenia.
5. W roku 2024 zarządzający pływalniami przeprowadzali badania mikrobiologiczne i fizykochemiczne jakości wody w ramach kontroli wewnętrznej i urzędowej zgodnie z zatwierdzonymi harmonogramami. Jakość wody pod względem mikrobiologicznym w nadzorowanych przez PPIS pływalniach nie budziła zastrzeżeń

3. W ZAKRESIE HIGIENY ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU

W roku 2024 zwiększył się odsetek próbek kwestionowanych (w roku 2023 wynosił 2,6%, natomiast w 2024 r. – 4,6%). W 2024 r. kwestionowano 9 próbek zmiotków lub wytrząpek pobranych w piekarniach oraz 14 próbki środków spożywczych.

Liczba zdyskwalifikowanych próbek zmiotków i wytrząpek pobranych w piekarniach wzrosła w stosunku do roku poprzedniego (w 2023 r. zakwestionowano 30% prób, w 2024 r. – 43% prób).

Pomimo zadań dodatkowych wynikających z akcji koordynowanych przez ŚPWIS oraz kontroli na wnioski stron, interwencji, główne zamierzenia i plany przewidziane na 2024 rok zostały zrealizowane.

W 2024 r. realizowano porozumienie na szczeblu lokalnym z Państwową Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa dotyczące nadzoru nad działalnością w zakresie produkcji pierwotnej produktów pochodzenia roślinnego. W ramach realizowania porozumienia z dnia 20 stycznia 2015 r. pomiędzy Głównym Inspektorem Sanitarnym Głównym Inspektorem Ochrony Roślin i Nasiennictwa Głównym Inspektorem Jakości Handlowej Artykułów Rolno-spożywczych oraz Głównym Inspektorem Ochrony Środowiska przeprowadzono 2 wspólne kontrole z elementem poboru prób u producentów.

W roku 2024 zmniejszyła się liczba wniosków o dokonanie granicznej kontroli sanitarnej (dotyczy eksportu wyrobów cukierniczych).

W 2024 r. 2 pracowników ukończyło szkolenie organizowane w ramach The Better Training Safer Food organizowanych przez Komisję Europejską w obszarze środków ulepszających żywność (Food Improvement Agents).

4. W ZAKRESIE HIGIENY DZIECI I MŁODZIEŻY

W wyniku prowadzonego w 2024 r. nadzoru nad placówkami nauczania i wychowania, a także nad wypoczynkiem dzieci i młodzieży stwierdzono, iż:

1. Stan sanitarno-techniczny części placówek nauczania i wychowania na terenie powiatu raciborskiego wymagał lub nadal wymaga poprawy. Zauważyć należy, że remonty i modernizacje dokonywane są jednak nie tylko w następstwie prowadzonej działalności represyjnej, ale i z inicjatywy organów prowadzących i dyrekcji placówek.
2. Ponad połowa uczniów klas IV-VIII objętych oceną dostosowania ławek i krzeseł do ich wzrostu korzystała z mebli nieodpowiednio dobranych. Natomiast liczba przedszkolaków i uczniów klas I-III siedzących nieprawidłowo spadła w odniesieniu do roku 2023. Należy dążyć do tego, aby nie tylko przedszkolaki i uczniowie klas I-III (którzy spędzają większość czasu w 1 sali lekcyjnej), ale także uczniowie klas IV-VIII (w tym także uczniowie, którzy w przypadku systemu pracownianego – zmieniają sale po każdej lekcji) mieli dostosowane stanowisko pracy (stolik/ławkę i krzesło) do swojego wzrostu.
3. Mimo odnotowania mniejszej liczby uczniów noszących zbyt ciężkie tornistry/plecaki, w porównaniu z rokiem 2023 (w 2024 r. - 16% uczniów klas IV-VIII objętych badaniem nosiła zbyt ciężkie tornistry/plecaki; w 2023 r. było to 21% uczniów klas IV-VI), to problem ciężkich tornistrów/plecaków wciąż pozostaje aktualny. Należy zwracać uwagę, aby miejsca wskazane w placówce na pozostawienie przez uczniów części podręczników i przyborów szkolnych faktycznie umożliwiały uczniom pozostawienie w nich w/w rzeczy (niejednokrotnie np. w szafkach służących do przechowywania odzieży wierzchniej, po włożeniu do nich kurtki i butów, brak jest już miejsca na podręczniki czy przybory szkolne).
4. Wzrosła (w odniesieniu do roku 2023) liczba placówek, w których przedszkolaki myły zęby. Jest to jednak nadal mniej niż połowa placówek skontrolowanych i będących w ewidencji.
5. Istotnym problemem higienicznym nadal pozostaje zjawisko występowania wszawicy w placówkach oświatowych. Współpraca dyrekcji placówki, nauczycieli, rodziców dzieci i pielęgniarki szkolnej jest niezwykle ważna w celu jego rozwiązania. Najważniejszą rolę w zwalczaniu i ograniczaniu rozprzestrzeniania się wszawicy odgrywają jednak rodzice/opiekunowie dzieci, a ich zaangażowanie i skoordynowanie działań jest niezbędnym warunkiem skutecznego rozwiązania problemu.
6. W 2024 r. na terenie powiatu raciborskiego dzieci i młodzież, podobnie jak w roku 2023, wypoczywały nie tylko w ramach zorganizowanego wypoczynku w miejscu zamieszkania, ale również w ramach wypoczynku całodobowego. Przeprowadzone kontrole nie wykazały nieprawidłowości w zakresie zapewnienia uczestnikom poszczególnych turnusów bezpieczeństwa i odpowiednich warunków sanitarno-higienicznych. Z uwagi na fakt ujawnienia w minionym roku tzw. turnusów „dzikich”, przypomnienia wymagała kwestia konieczności dopełnienia przez organizatorów wypoczynku obowiązku zgłoszenia kuratorowi oświaty, właściwemu ze względu na siedzibę lub miejsce zamieszkania organizatora wypoczynku, zamiaru zorganizowania wypoczynku

5. W ZAKRESIE HIGIENY PRACY

1. Większość zakładów pracy na terenie powiatu to zakłady małe, zatrudniające do 9 pracowników (w roku 2024 pod nadzorem PSSE w Raciborzu było 239 takich zakładów, co stanowi ponad 50% wszystkich zakładów znajdujących się w ewidencji) oraz zakłady zatrudniające od 10 do 50 pracowników (w roku 2024 pod nadzorem PSSE w Raciborzu było 173 takie zakłady, co stanowi ok. 37 % wszystkich zakładów znajdujących się w ewidencji).
2. Wśród zakładów objętych ewidencją najwięcej pracowników zatrudnionych jest w zakładach zakwalifikowanych do grup 22 Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) - Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych, gdzie zatrudnienie znajduje 11844 osoby, co stanowi ponad 50% wszystkich pracowników objętych nadzorem.
3. Najpoważniejszy problem natury higienicznej w nadzorowanych zakładach pracy stanowi narażenie zawodowe na czynniki fizyczne, wśród których największą skalę zagrożenia stanowi hałas. Najczęściej występującymi szkodliwymi czynnikami chemicznymi w zakładach pracy są tzw. dymy spawalnicze, w skład których wchodzi najczęściej: tlenek węgla, tlenki żelaza, tlenki azotu, mangan.
4. W zakładach nadzorowanych, w warunkach szkodliwych zatrudnionych jest 331 osób, w tym: 330 osób pracuje w narażeniu na hałas, 23 osoby w narażeniu na pyły, 19 osób w narażeniu na czynniki chemiczne.

6. W ZAKRESIE ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO

Oceniając inwestycje poddawane uzgodnieniom, opiniowaniu na etapie projektowym i odbiorowym stwierdza się, iż ich standardy uległy poprawie. Inwestorzy decydują się na zastosowanie nowych technologii i rozwiązań funkcjonalnych, pozyskując tym samym fundusze unijne. Uzgadniana dokumentacja oraz przygotowywane do użytkowania obiekty były wykonywane poprawnie poprzez odpowiednie rozwiązania funkcjonalne i technologiczne, zapewnienie odpowiednich warunków sanitarno-higienicznych dla pracowników, większe bezpieczeństwo oraz użyte dobre materiały budowlane.

Zadania realizowane przez Sekcję Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego PSSE w Raciborzu miały wpływ na poprawę stanu sanitarnego miasta, ponieważ realizując swoje ustawowe obowiązki zwracano szczególną uwagę na rozwiązania techniczne, mające na celu zabezpieczenie ludzi przed nadmiernym hałasem, zabezpieczenie ludzi i środowiska przed wpływem zanieczyszczonego powietrza atmosferycznego oraz ochrony zdrowia ludzi poprzez zastosowanie właściwych materiałów budowlanych i instalacyjnych, zagwarantowanie właściwych warunków pracy i pobytu w pomieszczeniach - właściwa funkcja i parametry pomieszczeń.

7. W ZAKRESIE OŚWIATY ZDROWOTNEJ I PROMOCJI ZDROWIA

Realizacja programów zdrowotnych, akcji, kampanii informacyjno-edukacyjnych, imprez, punktów konsultacyjnych, badań zdrowotnych, porad i szkoleń, jak również informacje przekazywane za

pośrednictwem lokalnych mediów przyczyniły się m.in. do zwiększenia poziomu wiedzy uczniów, rodziców, opiekunów, kadry pedagogicznej i społeczności lokalnej oraz do wzmocnienia postaw, zachowań i nawyków prozdrowotnych.

W 2024 roku podejmowane działania dotyczyły m.in. profilaktyki chorób zakaźnych i niezakaźnych, wspierania prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży poprzez odżywianie i propagowanie aktywności fizycznej, profilaktyki zakażeń WZW B i C, profilaktyki palenia tytoniu i innych uzależnień w tym przeciwdziałania rozprzestrzenianiu psychoaktywnych środków w środowisku młodzieży, zapobiegania zakażeniom HIV i chorobie AIDS, bezpiecznego korzystania z promieniowania ultrafioletowego UV, nadużywania i niewłaściwego stosowania antybiotyków, profilaktyki raka szyjki macicy oraz promocji szczepień ochronnych.

W działalności oświatowo-zdrowotnej i promocji zdrowia podejmowana jest współpraca z licznymi partnerami jakimi jak: jednostki samorządu terytorialnego, placówki nauczania i wychowania, zakłady opieki zdrowotnej, pielęgniarki środowiska szkolnego, lokalne media, służby mundurowe, kluby osiedlowe, placówki sportowe i kulturalne.

Działania podejmowane w zakresie edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia zmierzały do pobudzania aktywności prozdrowotnej mieszkańców powiatu raciborskiego, ochrony zdrowia oraz do świadomego eliminowania czynników zagrażających zdrowiu.